

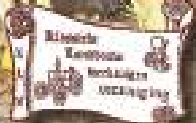
den uitlaat

Tweemaandelijks clubblad van de KLV

Nr. 5 oktober 2024

Klassieke Landbouw Werktuigen vereniging

ISSN nummer

2211-0186

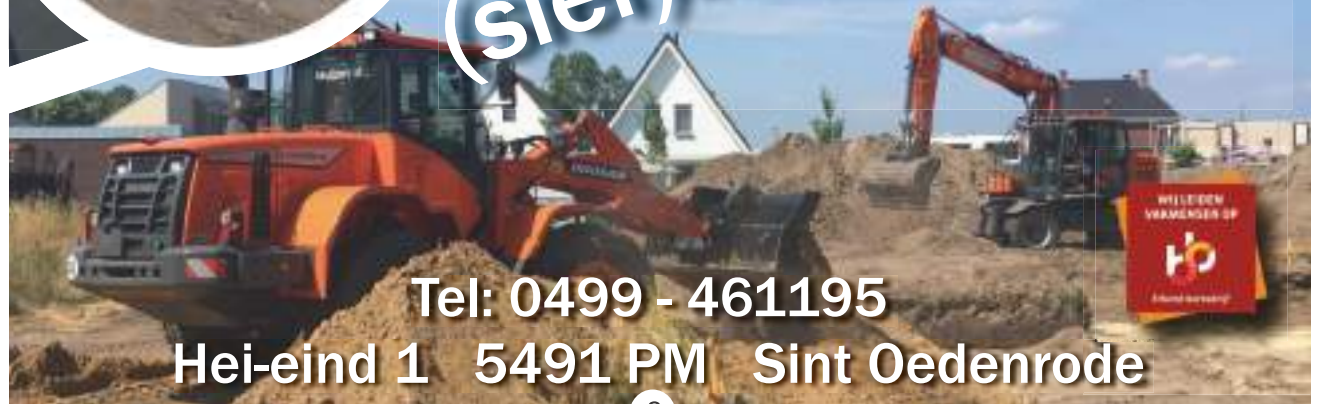
H. KUIJPERS BV

www.hkuijpers.nl

Sloopwerken

**Infra en
Grondwerken**

(sier)Bestratingen

Tel: 0499 - 461195

Hei-eind 1 5491 PM Sint Oedenrode

- Propaan
- Menggas
- Zuurstof
- Acetyleen
- Stikstof
- Helium

Is uw cilinder leeg? Bij BJC Tools kunt u hem direct om komen ruilen tegen een volle. Zonder wachttijden, zonder kantingen en zonder dat u aan een onduidelijk huurcontract vastzit.

BJC TOOLS
Erp • Made • Tholen • Eindhoven

Service is onze kwaliteit
kwaliteit is onze service

MEGENS

landbouw-mechanisatiebedrijf
ST.MICHIELSGESTEL

 06 214 318 94

 INFO@LMBMEGENS.NL

 WWW.LMBMEGENS.NL

**ONDERHOUD & REPARATIE
CONSTRUCTIE
TUIN & PARK
VERKOOP**

De Vresselse Hut
de gezelligste 'Hut' in de regio

Al 28 jaar het clubhuis van de KLW

www.devresselsehut.nl

Al meer dan 40 jaar het adres voor
bruiloften, recepties, bedrijfsfeesten
vergaderingen en kinderfeesten

Vresselseweg 33 5491 PA Nijnsel
telefoon 0499 472 870

Doelstelling KLW

Den uitlaat is een 2 maandelijkse uitgave van de Klassieke Landbouw Werktuigen vereniging. De KLW heeft als doelstelling. Het bewaren, verzamelen en restaureren van landbouwmachines, stationaire motoren en tractoren. Den uitlaat verschijnt 6 x per jaar, iedere even maand. Oplage ± 850 stuks.

Vice-Voorzitter

Tjef Broks Brabantlaan 57
5735 KB Aarle-Rixtel Tel: 06 12290484
E-mail: tbroks@klw-vereniging.nl

Secretaris

Paul Verkuijlen Klaverhoekseweg 4
5681 PX Best Tel: 06 10800304
E-mail: secretaris@klw-vereniging.nl

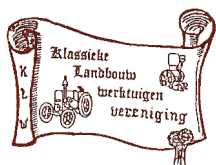
Penningmeester

Joke Kuipers Zandstraat 63
5691 CD Son & Breugel 06 13670287
E-mail: penningmeester@klw-vereniging.nl

Bestuursleden

Rob Raaijmakers Pastoriestraat 14
5756 AM Vlierden 06 45484344
E-mail: rob_raaijmakers@hotmail.com

Gerard Smits Zandstraat 63
5691 CD Son & Breugel 06 53187886

Inschrijving Evenementen

Marieke van de Hei Irenestraat 6
5374 BV Schayk 06 37166830
E-mail: inschrijvingenklw@gmail.com

Ledenadministratie

Marjon van Campen Vier Gemalen 1
5481 XK Schijndel
E-mail: ledenadministratie@klw-vereniging.nl

Betalingen

Rabobank Oss Bernheze
IBANnummer: NL93RABO 016.71.15.995
BIC - SWIFT code: RABONL2U 016.71.15.995

Eindredactie, Ontwerp en opmaak

Jan van Rooij Klaverhoekseweg 26
5681 PX Best E-mail: jwm.vanrooij@home.nl
Tel: 06 40955017

ISSN: 2211-0186

2211-0186

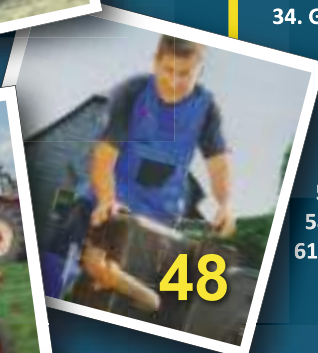
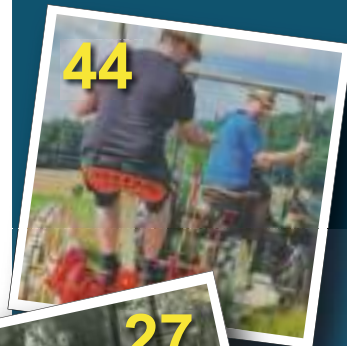
Medewerkers

Frans Vanbaelen - Corrie Bekkers - Twan Jonker
Anne Selten - Regina van der Meer
Piet van der Poel

Druk, afwerking en verzending
BladNL Postbus 1286 Maarsen

KLW is aangesloten bij:

4. Colofon/Inhoud
5. Voorwoord
Info redactie
6. Kerstrit
Feestavond
Bedankje
7. Even voorstellen
8. Najaarsruilbeurs
9. Evenementenkalender
11. Kegelavond
12. Vrijwilligersmiddag
13. Graafdag
14. Sponsoring KLW
19. Ik geef de krik
24. Kentekenplaat
25. Oplossing puzzelhoek
27. Onbekend is onbemind
34. Grijs blauw wonder
38. Oud nieuws uit 1980
40. Wijngaard Unimog
44. Goede snee
48. Kleine energiecentrale
53. Tuintractoren deel 26
56. Rijmke
58. De puzzelhoek
61. In en uitlaatjes

Inleveren Copy
volgend nummer
vóór 25 november 2024

www.klw-vereniging.nl

E-mail: webmaster@klw-vereniging.nl

Foto voorkant: Gevonden op Facebook

Voorwoord

Winterprojecten

Met het schrijven van dit voorwoord zit de zomer er alweer op. De meeste van jullie hebben hoop ik een goede vakantie gehad, ondanks het wisselvallige weer. Ook als club hebben we het in die zes weken rustig gehad. Alleen hadden we tussendoor een gezellige kegelavond in de Vresselse hut. Voor de rest zijn we weer druk geweest met de ploegdag vooral met het vinden van grond. Dat lijkt voor sommige simpel, maar de regels voor grondeigenaren veranderen steeds, en niet iedereen zit er nog op te springen dat we met een 40 á 50 ploegers hun veld om ploegen. Ook het weer dit jaar heeft niet echt mee-geholpen. Gelukkig heeft met de inzet van de ploegcommissie en een aantal leden. Er toch weer toe geleid dat we een perceel gevonden hebben, en als we er zuinig op zijn, hopelijk voor meerdere jaren; Dat zou mooi zijn. De verassingstocht werd deze keer in Reek georganiseerd bij de fam.

van de Hei. En de reiscommissie heeft de reis ook weer geregeld, en ook de ruilbeurs komt alweer in zicht. Dus al met al weer een goed gevulde agenda. Op zich komen er na de vakantie altijd wel best wat dingen bij elkaar, die geregeld moeten worden dat kan, want in de winter hoef je ook niet veel te organiseren. Ook de oogstwerkzaamheden komen weer op gang waar veel leden weer druk mee zijn. Of voor hun werk, of als hobby, altijd een mooie maar drukke tijd. Daarna kunnen we ook weer verder in garage, schuur of werkplaats, met al onze winterprojecten lekker bij de kachel. Ook wel een leuke periode. O ja; Mocht je foto's of verhalen hebben, stuur ze gerust naar de redactie dan passen die het in de uitlaat zodat iedereen er van kan meegenieten, en we Den uitlaat weer mooi vol krijgen met onze hobbyverhalen.

Tjef Broks

Info redactie

Alweer de vijfde Den uitlaat van 2024, De vakantieperiode zit er op, en we zijn al weer aan het wennen aan dat het eerder donker wordt. De tijd om meer tijd te besteden aan onze hobby. Misschien ontstaat er bij sommige van jullie wel de drang om daarover een stukje te schrijven. Wat tekst en enkele foto's, en ik zorg dat het iets moois wordt. Maar iedereen heeft iets te wensen; Zeker is, dat we toch maar weer 64 pagina's gevuld hebben gekregen. We zijn weer helemaal compleet. Met allerlei artikelen en leuke verhalen. Ik wens je hiermee veel leesplezier. (Red. K LW)

KERSTRIT 2024 DEN DUNGEN

Je bent dit jaar vanaf 9.00 uur van harte welkom bij Kersten Agri V.o.f. Nijvelaar 16 5275 HN in Den Dungen. Om 10.30 uur willen we graag starten met de rit. Inschrijfgeld is voor KLW-leden €12.00.- voor niet-leden €17.00.- graag overmaken vóór 7 december op KLW-rekening: NL 93 RABO 0167115995 o.v.v Kerstrit 2024 en je lidnummer. Opgave via bijgevoegd inschrijfformulier. We zouden het leuk vinden als we jullie in kerstsfeer mogen ontvangen, dat geldt ook voor de tractoren. We gaan er een leuke en gezellige dag van maken, en hopen op een grote opkomst, heel graag tot dan.

Gestels tractor clubke

KLW FEESTAVOND

Hierbij willen we alle leden en hun partners uitnodigen voor onze jaarlijkse feestavond. Deze is op zaterdag 23 november en begint om 20.30 uur in de Vresselse Hut. Voor een hapje en een drankje wordt gezorgd. We hebben dit keer DJ Maarten de Groot die voor ons diverse muziek zal draaien. Hij heeft beloofd voor jong en oud muziek te hebben. De kosten voor deze avond zijn € 20,- per persoon. Dit kan betaald worden op de rekening van de KLW NL93RABO0167115995. Met daarbij vermelding van het aantal personen, feestavond en je lid nr. We hopen op een grote opkomst, zodat we er een gezellige avond van kunnen maken. Namens het bestuur KLW

Joke Kuijpers.

BEDANKJE

Beste Clubleden

Via deze weg willen wij jullie hartelijk danken voor jullie medeleven en steun Jullie kaartjes, berichtjes, telefoontjes en aanwezigheid bij de dienst heeft ons goed gedaan.

Groetjes Jan Rijnen en familie

Hallo allemaal

Mijn naam is Paul Verkuijlen, ben 51 jaar en woon in Best (in de Vleut). Ik ben getrouwd met Rianne. Wij hebben 2 kinderen; Koen (23) en Sander (21). En ik ben werkzaam bij waterschap de Dommel als gebiedsbeheerder dit houdt in dat ik een soort van opzichter ben in het gebied tussen Den Bosch en Tilburg met als afbakening het spoor tussen Boxtel en Tilburg. Vanaf jongs af aan heb ik altijd gewerkt in de agrarische sector waar ik vooral interesse had in alles met een motor, hierdoor ben ik op mijn 16e terechtgekomen bij Loonbedrijf vd Boomen te Liempde, waarna ik op 21 jarige leeftijd vertegenwoordiger geworden ben bij O&K (grondverzetmachines). Dit was een bijzondere tijd we hadden toen nog geen navigatie dus alles moest gevonden worden met landkaarten en stratenboek, ook had ik al een vaste autotelefoon (Nokia) in de auto met accu achter in de kofferbak deze kon eruit en dan had je een draagbare mobiel, super stoer. Hier heb ik 10 jaar gewerkt waarna ik de overstap gemaakt heb naar Volvo vrachtwagens bij BAS in Veghel, hier kwam ik terecht bij de familie van Heertum waar ik meteen een klik mee had, ik ben daar begonnen als verkoper gebied Eindhoven met als thuisbasis BAS Veldhoven. Na een aantal jaren voor de Volvo afdeling gewerkt te hebben ben ik overgestapt naar BAS Trucks als inkoper voor gebruikte trucks, ook hier weer een mooi stukje van de wereld gezien, en veel beleefd. In 2007 heb ik de stap gewaagd om voor mij zelf te beginnen met gebruikte Trucks en Machines dit liep mooi; tot de grote crisis 2008, hierdoor kwam alles tot stilstand gelukkig kon ik terugvallen op oude contacten en heb ik mij verhuurd als ZZPer via Jan vd Boomen kwam ik bij waterschap de Dommel terecht voor de maaiperiode op een maaiboot, en de rest van het jaar heb ik mest en walkingfloor transport gereden en als kraanmachinist bij Pierre Overmans Son. Als hobby hebben wij diverse tractoren opgeknapt; o.a. een Deutz, Fendt, John Deere, International en een Fiat, waarbij ik vaak een beroep kan doen op de familie Megens, Willy en Marco zijn altijd behulpzaam om de juiste onderdelen te vinden of uitleg te geven hoe je bepaalde reparaties op een praktische manier kunt uitvoeren. Momenteel hebben wij nog een Fendt 309, en de International 644 van mijn schoonvader Martien van Kemenade die weer geheel opgeknapt is, Ook een Fiat 350 die van de gemeente Schijndel is geweest en nog geleverd is door de firma Martens Lieshout. Hoe werd ik de nieuwe Secretaris, en opvolger van Matty Krol bij de KLV? Als 21 jarige heb ik aan de familie H Kuijpers (Gerard Smits) de 1ste O&K MH4pms verkocht waarna dit een van mijn vaste klanten werd, hierdoor hebben wij altijd contact gehouden en was de stap naar de KLV vereniging niet zo groot. Mede onder lichte druk van Toon van de Bogaard (frikadellen eten op de praatavond) ben ik sinds dit voorjaar stage gaan lopen als secretaris, waarbij ik ervaren heb dat dit een actieve vereniging is, waar bestuur en vrijwilligers proberen de vereniging bloeiend te houden. In een tijd waarin steeds meer regeltjes en wetjes de overhand nemen. Ik ga proberen om hier mijn steentje aan bij te dragen; en hoop jullie vanuit deze functie graag te ontmoeten of te spreken op een van onze mooie evenementen.

Groet

Paul Verkuijlen Secretaris KLV

NAJAARSRUILBEURS

Op 27 oktober is weer de jaarlijkse najaars ruilbeurs. Zoals we in middels allemaal wel gewend zijn op dezelfde plaats als altijd bij de firma Kuipers op het Hei-eind 1 in Nijnsel. Parkeren tegenover de Vresselse hut op het showterrein. De handelaren zijn weer welkom vanaf 7.00 uur en bezoekers vanaf 8.00 uur, de entree is €2,00,- per persoon, en op vertoon van het KLW-lidmaatschaps pasje kan je gratis naar binnen. De catering zal ook nu weer zorgen dat de inwendige mens niks te kort heeft. Voor de handelaren word geen staangeld meer gevraagd, dus ieder-

een leden en niet-leden kunnen gratis daar met hun handel komen staan, "hoe meer zielen hoe meer vreugd". Op zaterdag is het vanaf 11:00 uur kan men onder andere helpen met het opbouwen van de bar, plaatsen van borden, en heel de rest in gereedheid brengen voor zondag; Dus mocht je paar uurtjes tijd over hebben, en kun je even mee komen helpen dan graag, dan zijn we ook zo klaar. Graag tot ziens op 26 en 27 oktober.

Tjef Broks

KLW

Klassieke Landbouw
Werktuigen vereniging

NAJAARS RUILBEURS

Zondag

27 OKTOBER

Van 8.00 tot 13.00 uur

Gratis staanplaats, dus geen marktgeld voor
marktverkopers, handelaars, leden en niet-leden.
Voor iedereen een gratis plaats op onze ruilbeurs

Bij firma Kuipers Hei-eind 1 Nijnsel
incl. Gerard Smits 06 53187886.

Evenementen Kalender

Uw evenement opgeven, mail
het naar Regina van der Meer:
reginavdmeer64@gmail.com

Oktober

- 19 Marienheem
- 20 Lochristi (B)
- 20 Ommen
- 27 **Nijnsel**
- 31 Oene

November

- 2 Achterberg
- 3 Ruurlo
- 3 Eibergen
- 6 **Nijnsel**
- 9 Lexmond
- 10 Weelde (B)
- 23 **Nijnsel**

December

- 4 **Nijnsel**
- 15 **Den Dungen**
- 28 Reusel

Ruilbeurs loc. Manège Bartels Boetelerveldweg 7 inl. Harry Tyhuis 06 38290695 (na 18.00 uur).
Oldtimer- & Machineveiling OTL 'De Loze Boer' loc. Pauwstraat 166 inl. Raf Janssens 0032 475628129.
Willem Schoenmaker Oldtimer Treffen loc. Vechtkafe/Varsenerdijk inl. André den Drijver 06 53953300.
Najaarsruilbeurs bij firma Kuipers 8.00 tot 13.00 uur inl. Gerard Smits 06 53187886.
Oener Koefeest loc. Donselaarsweg inl. 06 20136850 (na 18.00 uur) of oldtimerskoefeest@kpnmail.nl

Ruilbeurs De Grebbetrekters loc. Cuneraweg 24 inl. Cornelis 06 53434978 of www.grebbetrekters.nl
16de Tractorrondrit 'Rit der Bikkels' loc. Loc. Groenloseweg 57 inl. 0573-451747 of 06 40365976.
Halloweekend loc. Grootestraat inl. 06-14401490 liefst na 17.00 uur of www.halloweekendeibergen.nl
Praatavond in de Vresselse Hut aanvang 20.00 uur inl. Paul Verkuijlen 06 10800304.
Snertrit 'De lange Slag' loc. Nieuwe Rijksweg 6 inl. www.delangeslag.nl
Ruilbeurs HMCK (**nieuwe locatie**) Geeneinde 24 inl. Nick Lauwerysen 0032 473878268 of nick@hmck.be
KLW Feestavond in de Vresselse Hut aanvang 20.00 uur inl. Joke Kuipers 06 13670287 (zie pag. 6).

Praatavond in de Vresselse Hut aanvang 20.00 uur inl. Paul Verkuijlen 06 10800304.
Kerstrit vanaf 9.00 uur inl. Gerard Smits 06 53187886 (zie pag. 6).
Eindejaar Ruilbeurs HMT loc. Manège 'Meulenhoai' loc. Hulselsedijk 34 inl. Jos van Bommel 06 50434815.

Ruilbeurs
Zondag
10 november 2024
Van 7 uur tot 13 uur

**HISTORISCHE
KEMPEN
MACHINECLUB**

**Nieuwe
locatie!**
**Weelde depot
Geeneinde 54
2381 Weelde**
Info: 0473/07 83 88

www.hmck.be

HMT
Historische Motoren
& Tractoren vereniging

**Eindejaar
RUILBEURS
Reusel**

28 december 2024
van 7 u tot 14 u...

Manège De Meulenhoai
Hulselsedijk 34 - 5541 DR Reusel
Nederland

Info Jos van Bommel
06 50 43 48 15 na.19u

Gratis entree!

Een ruilbeurs van de HMT:
steeds een goed idee!

**KLW NAJAARS RUILBEURS NIJNSEL
ZONDAG 27 OKTOBER**

**VAN DER ZANDEN
VERHUUR**

BOEKEL 06-15387790

*Ook zin in een feestje?
Bel ons en wij helpen u daarbij!*

WWW.VANDERZANDENVERHUUR.NL
Verhuur van tenten en partybenodigdheden

maakt uw feest compleet!

imotik
Think forward

**MOBIELE
MACHINEBOUW**

#Engineering #Constructie #Elektro #Hydrauliek #Software

Wij zoeken technische talenten
info@imotik.nl | Zandhoek 218, 5437 FJ Boesl

GERWIN VD POL AUTOMOTIVE

liempde

06-51939670 | GERWINDEPOL@GMAIL.COM | MA T/M VRIJ NA 18.00 UUR

**VOOR AL HET
ONDERHOUD
VAN AUTO
OF MOTOR**

TMS
TUIN-MACHINE-SERVICE.NL
KERSTEN

**UW ONDERHOUD EN
SERVICE VOOR AL UW
TUIN & PARK MACHINES**

06 - 27 444 891
MET MOBIELE WERKPLAATS

VENKANT 7 V17, 5271 SP, SINT MICHIELSGESTEL

KEGELAVOND 14 AUGUSTUS

 p woensdagavond 14 augustus werd weer de jaarlijkse K LW kegelavond in de Vresselse hut ge-houden. In plaats van de maandelijkse praatavond organiseert de K LW in augustus een kegel-avond voor heel de familie. De avond was dit jaar weer goed bezocht, er waren ongeveer 60 K LWers met hun familie aanwezig, en er werd hiervan door 39 personen gekegeld. Er werd op slechts 5 van de 6 banen gekegeld. En het werd net als elke keer weer een gezellige avond. Hieronder vindt je de volledige uitslag van alle kegelars.

Uitslag kegelavond volwassenen.

1	Ellis Klerks	176 punten
2	Coen Verhoeven	175 punten
3	Regina van der Meer	170 punten
4	Thea Vogels	167 punten
5	Henny Verhoeven	156 punten

6	Pieter van der Meer	155 punten
7	Johny van Osch	155 punten
8	Tinie Verheijen	150 punten
9	Edwin Klerks	149 punten
10	Christel van Tien v. Osch	149 punten
11	Tien Verhoeven	146 punten
12	Femke Broks	145 punten
13	Thea van de Hei	142 punten
14	Arjan Jacobs	142 punten
15	Eline Klerks	139 punten
16	Eric van der Aa	137 punten
17	Rianne Verkuijlen	136 punten
18	Ria Hollanders	136 punten
19	Marjolijn vd Heijkant	134 punten
20	Luchien Hubers	132 punten
21	Teun van Genugten	131 punten

22	Tjef Broks	131 punten
23	Marietje Verhoeven	131 punten
24	Joke Kuijpers	128 punten
25	Vi	126 punten
26	Wout Hubers	125 punten
27	Emiel van Vugt	117 punten
28	Jo	115 punten
29	Henk Hubers	114 punten
30	Toon Verhoeven	114 punten
31	Jan van Herk	111 punten
32	Maarten Wouters	111 punten
34	Job Remmers	105 punten
35	Maarten Jacobs	102 punten
36	Henk Klomp	99 punten
37	Jos Heijmans	78 punten

Uitslag kegelavond kinderen.

1	Eric	118 punten
2	Renske	108 punten
3	Karlijn	91 punten

TERUGBLIK

VRIJWILLIGERS MIDDAG

Op 1 september is weer onze jaarlijkse vrijwilligers-middag geweest, voor iedereen die zich afgelopen jaar heeft ingezet voor de vereniging. Deze middag was weer bij Bert Verbakel op Hoeve Strobol. Vanaf 16.00 uur kwamen de meeste vrijwilligers langzaam aan binnen. Omdat Bert er zelf niet bij kon zijn, heeft Martijn alles al netjes klaar staan, de koffie thee met een heerlijke 'strobol' erbij. Ook de foodtruck van 'Wennys broodjes' was weer mooi op tijd en kon met de voorbereidingen beginnen. Met weer een ander assortiment dan de

vorige keer, was er voor ieder wel wat lekkers. Rond 17.00 uur waren de meeste wel aanwezig, en hebben we traditiegetrouw eerst de vrijwilliger van het jaar bekend gemaakt, en de daarbij behorende traditionele spiegel overhandigd aan Henk Klomp die zich al jaren op diverse evenementen inzet voor onze club. Het Plattelands festival is wel het grootste; Waar Henk ook

al verschillende jaren daarvoor in de commissie zit, en we hopen dat hij het nog lang zal blijven doen. Inmiddels was Wendy ook zo ver, en werden we getrakteerd op verschillende heerlijk belegde broodjes met frietjes. Er werd zo'n best bij gekletst tijdens het eten en drinken, en rond 20.00 uur was iedereen wel vol en voldaan, en gingen we zachtjes aan huiswaarts. Het was weer een gezellig samenzijn met iedereen die het afgelopen jaar geholpen heeft, en we hopen hen zo ook te kunnen bedanken voor hun hulp en inzet.

Tjef Broks

KLW GRAAFDAG 2024

Op zondag 8 september hadden we weer onze graafdag. Het aantal deelnemers viel deze keer een beetje tegen, maar omdat sommige deelnemers meerdere machines bij hadden, waaronder ikzelf, was de graafbak toch goed gevuld. Dennis Klomp (zoon van Henk) was er ook bij met zijn nieuwe aanwinst een 6x6 Tatra zandauto. Deze werd regelmatig geladen door de Akkerman graafmachine van de firma Kuijpers, die ik ook klaar gezet had in de graafbak. Deze hadden we zo opgesteld, dat iedereen die wilde, zand kon komen laden om verderop weer neer te kiepen. Verder werd er door Gilbert Ploegmakers en zijn zoon flink met hun bulldozers gewerkt. Zij

waren met 2 bulldozers gekomen, die het nodige zand verplaatsten en zeker wat spektakel lieten zien met hun machines. Verder werd er ook nog met de dragline gewerkt door Pieter van de Meer, en waren er nog enkele leden met wat kleiner materiaal aan het werken. We hadden mooi weer dus was het voor het publiek ook mooi om te blijven kijken. Omdat we na het festival het schuurtje van de stofvreters hebben laten staan. Konden we daar mooi de catering in doen. Hier werd ook goed gebruik van gemaakt. We kwamen er wel achter dat de catering wel wat ver van de graafbak af was. Maar daar hebben we ook weer wat van geleerd voor een volgende keer. Al met al was het weer een gezellige en geslaagde dag voor deelnemers en het publiek.

Gerard smits

SPONSERING KLW

Onze adverteerders belicht

T Broks

agrarische handelsonderneming en dienstverlening

De uitdaging van Tjef Broks: iets bedenken wat er nog niet is

Net als vrijwilligers zijn sponsoren steunpilaren van de KLW. En dat is een goede reden om deze ondersteuners aandacht te geven vla hun bedrijf. Deze keer staat Tjef Broks in de spotlights. Hij is eigenaar van een agrarische handelsonderneming en dienstverlening in Aarle Rixtel. Leden van de KLW kennen Tjef uiteraard ook op een andere manier. Sinds drie jaar is hij vicevoorzitter van de KLW.

Een agrarische handelsonderneming en dienstverlening spreekt voor zich: Tjef Broks repareert en onderhoud een variatie aan tractoren, machines en landbouwwerktuigen. Tot zijn klanten horen boeren en loonbedrijven. Met een bestand van ruim tweehonderd vaste klanten is zijn agenda rijkelijk gevuld. Zo ongeveer zes dagen per week zit Tjef op de baan want hij werkt meestal op locatie. Een motor reviseren, krukas en zuigers vervangen, een planetaire aandrijving inspecteren of storingen in het computersysteem oplossen? Tjef gaat aan de slag.

Machinerbeteringen

Ook verbeteringen aanbrengen aan bestaande machines zijn hem niet vreemd. Tjef legt uit: „Een fabrikant bouwt één type machine. Maar niet alle machines zijn

geschafte machine niet optimaal werkt en niet aan zijn verwachtingen voldoet, rij ik een halve dag mee op de machine. Ik zie de mankementen, pak mijn kladblok en bedenk aanpassingen. Dat lukt niet altijd op locatie maar daarvoor heb ik een werkplaats bij mijn ouders in IJsselsteyn. Daar heb ik alle benodigde gereedschappen voor metaalbewerking zoals een draai- en zetbank. Ik verhoog ook tractoren zodat ze gemakkelijk boven de gewassen rijden.” Tjef wijst in de

Tjef bouwt een kruipversnelling in een New Holland

werkplaats op een tractor die in twee helften uiteen ligt. Alle onderdelen liggen netjes gerangschikt. „Het zijn kostbare onderdelen dus je dient secuur te werken. En, hoewel ik Fiat, Fendt en New Holland redelijk van binnen en buiten ken, ben ik niet gebonden aan merken. Ik neem allerlei apparaten en agrarische machines onder handen.” Hoewel zijn werkheden verraden dat reparatie de hoofdmoot is van Tjefs werkzaamheden verkoopt hij ook nieuwe en gebruikte agrarische hulpmiddelen. Zijn site www.tbros.nl toont een diversiteit aan onderdelen – vooral van Fiat - knijpbakken, een veegmachine en bandensets.

Spedopdrachten

Tjef Broks (38) haalde zijn monteur en eerste-monteurs diploma maar leerde het vak voornamelijk in de praktijk bij Verkuijlen in Beek en Donk. Daar ontdekte hij onder andere de uitdaging: machinerbeteringen bedenken en dingen maken die er nog niet zijn. Dat

Tjef op locatie met zijn rijdende werkplaats

geschikt voor hetzelfde werk. Op zandgrond bijvoorbeeld werkt dezelfde machine anders dan op kleigrond. Zodra een ondernemer ziet dat zijn aange-

Opbouw van een frontheef op een Landini HC

was een van de redenen om in 2013 over te stappen naar een eigen bedrijf. En hoewel dat vele uren en onregelmatige werktijden vraagt, bevalt hem dat best. „Ik heb een eigen bus ingericht met alle benodigde apparatuur. Mechanische storingen zijn meestal eenvoudig op te lossen. En de hydraulische slangen persen we meestal op locatie. Verder liggen voorkomende koppelingen en slangen standaard in mijn bus. De laatste jaren is elektronica steeds complexer geworden maar met mijn laptop kan ik een snelle diagnose stellen. Vooral kleinere bedrijven bellen me voor spoedopdrachten. Een groter bedrijf kan nog wel schuiven met het werk maar een boer of ondernemer die maar enkele machines heeft vraagt – heel begrijpelijk - om haast te maken. Die laat ik dus niet lang

Onderhoud en service aan aircosysteem

de Fiattractors en zo ontstond een unieke combinatie. Dan hebben we nog een twee-rijige PZ maishakselaar voor aan de 308.” Met dit arsenaal aan tractoren is het geen verrassing dat Tjef koos voor het monteursvak.

Klaar voor vertrek naar het Plattelands festival

Een motorrevisie van een Fendt Vario

wachten. Daarom plan ik periodieke controles buiten het seizoen.” En lachend: „Tja mijn seizoen loopt eigenlijk van februari tot november. Gelukkig heb ik een compagnon die me in drukke tijden uit de nood helpt.”

Oranjekleurig

Van huis uit is Tjef een fan van Fiat. De schuur bij zijn ouders herbergt negen tractoren waaronder maar één Fendt 308 uit 1988, de rest is oranjekleurig. Hij noemt op: „Een Fiat 25 R uit 1952, een 312, een 300, een 580 en de 431 is een fruitteeltuitvoering. Ook hebben we een rupsuitvoering: de 332c. Dan is er nog de Fiat 640 uit 1976. Da's een familiestuk, die heeft mijn opa nieuw gekocht. Verder bezitten we een Van de Putten kopdorskast, een multifunctionele werktuigendrager De Claas Hückepack en een JF aanbouwcombine. Die combine monteerden we met een steun aan een van

Sleutelen zit 'm in het bloed. Ook zijn partner Femke en hun twee dochters Renske (11) en Karlijn (6) genieten mee van hun vaders hobby. Femke: „We rijden regelmatig toertochten. Ik rij zelf ook. Welk mijn favoriete tractor is? Dat maakt niet uit, ik kijk wat Tjef voor me klaarzet.” Ook de dochters van Tjef en Femke worden betrokken bij het agrarisch gebeuren. Renske zit in groep acht en waagde zich tijdens een thema over oude ambachten aan de presentatie: 'waar komt ons brood vandaan'? Via foto's en tekst toonde zij het proces van zaaïen, oogsten en de verwerking van graan tot brood. Femke: „We nemen onze dochters gerust mee naar tractorevenementen. Mensen kennen ons en als we even niet in de buurt zijn om ergens te helpen, weten andere hobbyisten bij wie ze thuishoren.”

De J.F. combine is aan het werk tijdens de oogsttag op Hoeve Strobel

Vicevoorzitter

Naast zijn drukke werkweek ligt Tjefs sympathie bij de K LW. En hij vertelt hoe hij vicevoorzitter werd. „Dat begon met zitting in de plattelandscommissie. Op een avond - mijn kameraad Vincent van Kuringen en ik hadden de nodige biertjes op – strikte Jos Heijmans ons voor deze commissie. Je bent op zo'n moment beïnvloedbaar en Jos maakte daar handig gebruik van. Toch beviel deze functie me goed en toen Jos aangaf dat hij iemand zocht in het bestuur, hakte ik de knoop door. Intussen ben ik al drie jaar vicevoorzitter.” Tjef kan zijn werkwijze en zijn ideeën prima verwoorden. Vlot sprekend loopt hij door zijn carrière en zijn begrip voor de club en de clubleden. „Ik

De Fiat rupstrekker 332C tijdens het Plattelands festival

moest wennen om te discussiëren over allerlei onderwerpen. Als je tijdens de praatavonden aan vijftig mensen uitleg geeft over de agendapunten is dat toch anders dan een gesprek aan de keukentafel. Maar we hebben een levendige club een fijn bestuur dat klaarstaat om in te springen voor elkaar. Natuurlijk brengen bestuurswisselingen ook veranderingen mee. Gelukkig komen er tegenwoordig een groot aantal jongeren op de praatavonden. Dus we beginnen niet allemaal meer met koffie maar met bier”, lacht Tjef. Elke woensdagavond reserveert Tjef voor de K LW. „Eigenlijk is dat niet genoeg. Als er iemand opstaat die het voorzitterschap accepteert dan doe ik graag een stap-je terug. Want ik vind dat de club meer aandacht verdient en daar heb ik de tijd niet voor. Vooral de contacten met andere clubs kunnen intensiever. Sommige evenementen worden steeds moeilijker te organiseren waaronder bijvoorbeeld grasmaaiwedstrijden en ploegwedstrijden. Dit heeft te maken met veranderde regelgeving voor de grondbezitters. Bovendien gaan grondeigenaren anders om met hun grond. En dan is het fijn om ervaringen te delen met ander clubs.”

Werk zat

Tjef is ervan overtuigd dat zijn agrarische handelsonderneming toekomst heeft. „De sector verandert, veeteelt krimpt maar ak-

Een twee-rijige PZ hakselaar voor aan de Fendt 308

kerbouw, natuurbeheer en grondverzet groeien. Natuurlijk komen er nieuwe machines, dan volg ik cursussen om nieuwe technieken te leren. Het voordeel is dat ik jarenlang ervaring heb en ik zowel mechanische als elektronische vernieuwingen niet uit de weg ga. En zolang er niet meer vakmensen bijkomen, blijft er werk zat!”

Tjef en Femke
Succes voor jullie en voor jullie dochters

Toon en Corrie
Bekkers

Renske (links) en Karlijn met papa op de tractor

van **D**eursen
iervoeders

VOER / STROOISELS, OOK PARTICULIER

www.vandeursendiervoeders.nl

Paarden-, Schapen-, Hondenvoer,
Vlas - Houtvezel, Zaagsel.
Winter: Strooizout, Winterwortelen

Industrieweg 8 5492NG Nijnsel
Tel: 0413 - 472642

sportprijzen
graveerwerk
reclame

Onderscheidend in
werk en meer

MANDERS

Witweg 9 Sint Hubert Telefoon (0485) 45 36 47
www.manderssportprijzen.nl

Jansen Metals

Metaalrecycling

0031 (0)622676797

www.jansenmetals.nl

Dorpsstraat 102
5556VL Valkenswaard

**HIER IS NOG
PLAATS
VOOR UW
ADVERTENTIE**

-neem contact op met Joke Kuipers 06 13670287-

Auto's, vrachtwagens,
tractoren, land- en
bosbouwmachines,
bromfietsen, motoren
en nog veel meer!

WISPA
OLDTIMER BOEKEN

Wispa Oldtimers
Langloosmeestraat 12 7046 AA Velfhuizen
M: 06 - 5319 4582 (Ward) | 06 - 2036 3059 (Fons)
T: 0314 - 651 721 | E: info@wispaoldtimers.nl
Kijk voor ons volledige assortiment op:

www.wispaoldtimers.nl

BROEDERSBOXTEL
HANDELSONDERNEMING

De Renbaan 1
5282 HJ Boxtel
Tel.: 0411-683692
info@broedersboxtel.nl
www.broedersboxtel.nl

- Metalen
- PVC
- Elektra
- Drainage
- Restpartijen
- Tyleen

Online advertentieplatform voor uw klassiekers

Gemakkelijk kopen en
verkopen van klassiekers

Hét online advertentieplatform sinds 2009. Met meer dan één miljoen bezoekers per jaar is Online Classic World één van de grootste platformen voor de klassieke markt van auto's, vrachtwagens, motoren, agri & onderdelen.

ONLINE CLASSIC WORLD

www.onlineclassicworld.com

ik geef *De* **Kriik**

Hoe zo'n goeie trekker als BUKH toch kan tegenvallen

Ik heb mezelf in een van de vorige clubbladen al voorgesteld, ik ben Gerard Smits en alweer een aantal jaar bestuurslid bij KLW-vereniging, in ons clubblad van augustus 2023 (lang geleden voor sommige leden) had ik beloofd om het vervolg op het verhaal van de restauratie van mijn Bukh DZ 30 tractor compleet te maken. Het is een lang en niet zo vrolijk verhaal geworden, maar spijt heb ik er nog lang niet van. In het oorspronkelijke verhaal vertelde ik dat het grote probleem van de motor, zat in de zuigerbussen. Ik had het (geluk) dat er losse zuigerbussen in zitten, anders was de motor echt total loss geweest, en het probleem nog veel groter dan nu. Dat we minimaal 2 nieuwe zuigerbussen nodig hadden was wel zeker,

maar wie kan die leveren? Bij de fabrikant waren ze in ieder geval niet meer te leveren. Dat was pech dus. Na een lange speurtocht voor nieuwe cilinderbussen kwamen we uit bij een fabriek in Engeland. Deze fabriek Westwood die ook voor de Formule 1 werkt kan nieuwe cilinderbussen op ieder gewenste maat maken. Dit is zowat de enige fabriek op de wereld die dat kan. Het is zeer specialistisch werk en dus zeker niet goedkoop. Naast geld moet je voor zo'n klus ook veel geduld hebben, dit is ook niet mijn beste eigenschap. Maar het was niet anders, ik heb weleens gehoord "beter levertijd dan geen tijd". Nadat 'De Helmondse Motorenrevisie' de maten en bij behorende

tekening doorgestuurd had, gingen ze er bij Westwood mee aan de slag. Na 6 weken wachten hadden we de nieuwe cilinderbussen binnen, en werd het vervolg van het monteren duidelijk. Intussen waren de motorblok en kop ook afgevlakt en klaar gemaakt door ons revisiebedrijf 'De Helmondse Motorenrevisie'. Een voordeel als je langer met zo'n project bezig bent, dan leer je ook meer mensen kennen met dezelfde hobby en interesse. Dus intussen tijd heb ik een man leren kennen in Friesland die nog zeer veel Bukh onderdelen op voorraad heeft. Deze hobbyist wilde ook nog wel onderdelen verkopen. Ik heb alle pakkingen die nodig waren bij hem kunnen bestellen. Ik heb op een zaterdag de auto gepakt en ben naar Friesland

gegaan. Wat ik daar zag was wel heel apart en zeker de moeite waard, hij had wel 15 verschillende Buhk tractoren staan van elk type één. Daarnaast had hij een grote zolder met diverse onderdelen. Ik moet eerlijk zeggen ik was ook nieuwsgierig naar wat hij had, want hij had de pakkingen ook makkelijk op kunnen sturen. Maar het werd een leerzame dag, en je leert weer iemand kennen. Ik weet nu waar ik moet zijn als ik nog meer dingen nodig heb. Toen we dus alles bij elkaar hadden begon de monteur bij ons uit de straat met het weer in elkaar zetten van de motor. En na een paar dagen stond de tractor weer in elkaar. Ik blij, maar dat was van korte duur, een spreekwoord zegt "een ongeluk komt nooit alleen", toen we de tractor

starten begon hij te tikken. Doordat de motorblok en de kop gevlakt waren, was de slag van de zuiger te lang geworden. Dus het ging nog niet goed. (zachtjes uitgedrukt) Conclusie was; Als het niet anders is, dan moet hij weer uit elkaar om de zuiger aan te laten passen. Je word er wel steeds handiger in hoe het moet, en je komt ook geen bouten meer tegen die je niet los kan krijgen. Na een maand stond hij weer in elkaar en konden we weer proefdraaien. Maar van wat er toen gebeurde kreeg ik echt buikpijn, de motor liep haast vast. Na wat onderzoek te hebben gedaan bleek de oliepomp droog te hebben gelopen en was nu kapot. Gelukkig had de motor hiervan geen schade. Voor dit onderdeel hoefde ik gelukkig niet naar Friesland want "toevallig" had ik nog een slooptractor staan en daar zat nog een oliepomp op. Na die gemonteerd te hebben konden we het weer gaan proberen. Maar toen wilde de motor niet meer aanslaan. Ik

was het toen wel even helemaal beu en heb mijn BUKH maar eens effen aan de kant gezet. Maar na een paar weken ben ik er toch maar weer eens begonnen, het bleek dat de motor van tijd was gegaan. Na weer een volle dag van alles geprobeerd te hebben en verschillende telefoontjes naar Friesland te hebben gevoerd, begon hij toch weer te lopen. Het was inmiddels wel weer avond geworden, dus maar gewacht tot de volgende dag om er mee te gaan proefrijden. Dit keer verliep alles vlekkeloos, op een kleine lekkage na ging alles goed. Maar die was gelukkig snel verholpen. Als je zoveel aan een trekker heb gesleuteld, is het lakwerk er ook niet mooier op ge-

worden. Dus heb ik de tractor weer opnieuw laten spuiten zodat hij er weer als nieuw uitziet zoals aanvankelijk de bedoeling was. Nu staat hij er weer als nieuw en in een zeer goede staat erbij. We hebben er van de zomer al vaak mee gereden. Met een wagentje er achter met de kleinkinderen erin, is dat bijzonder

leuk om te doen. Als je denk nu zal Gerard er zijn buik wel dik van hebben van BUKH trekkers, dan valt dat nog best wel mee. Ik hoop van harte dat de volgende restauratie wat vlotter gaat en daarmee ook goedko-

per is. Aan het lange restauratiewerk is toch eindelijk een einde gekomen, met een fraai resultaat, waar ik erg trots op ben. Ik heb nu twee Bukh tractoren die helemaal in 'nieuwstaat' klaar zijn. En ben nu aan een derde begonnen; Die hoop ik voor het plattelands festival 2025 klaar te hebben. Dat is m'n streven, en gaat ook wel lukken denk ik. Als ik straks met deze serie tractoren op een show kom, weet ik zeker dat ik redelijk uniek materiaal bij me heb. Als je een oude trekker gaat restaureren weet je (misschien wel gelukkig ook) niet wat je tegenkomt, soms zit het mee en soms zit het tegen. Dit was het tweede deel van m'n vervolgverhaal over mijn Bukh DZ 30.

Gerard Smits.

Voor het volgende verhaal in "ik geef de krik door aan" komt jouw verhaal misschien wel aan de beurt. Laat het de redactie maar even weten of je een nieuw of wat ouder restauratieverslag hebt.

IN- & VERKOOP TRACTOREN EN MACHINES OISTERWIJK

info@honpijnenburg.nl

+31 (0)642780818

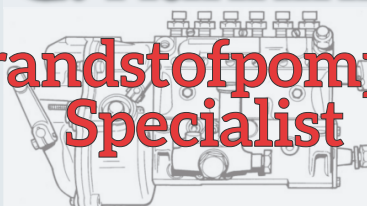
Logtsebaan 17

PIJNENBURG
HANDELSONDERNEMING

Diesel Service G. Hannink

Brandstofpompen Specialist

Oldtimer brandstofpompen
en verstuivers

Verkoop, reparatie,
controle, testen en
afstellen van alle merken.

Meer dan 50 jaar ervaring!

Reutummerweg 31, 7651 KK Tubbergen

06 53 94 11 44

g.hannink@hotmail.com

M

JOS MARTENS

TUIN & PARKMACHINES
LANDBOUW

Ginderdoor 55 - Mariahout 0499 - 42 31 31

www.josmartens.nl

Werner van Gestel

Uw Partner voor de in- & verkoop van tractoren en landbouwmachines

H.O.N Werner van Gestel Castersewijk 26 5527 JS Hapert
www.wernervangestel.nl info@wernervangestel.nl
tel. Werner 06 46210022 tel. Wim 06 15343468

OVERWATER
VERZEKERINGEN - PENSIOENEN - HYPOTHEKEN

- De oldtimer specialist door onze jarenlange ervaring als betrokken medewerkers.
- Ons unieke verzekeringsproduct: een verzamelpolis voor al uw (on)gekenmerkende tractoren en stationaire motoren van 20 jaar of ouder. Standaard inclusief een schadeverzekering voor opzibendes en vertaalsrechtsbijstand.
- Ook verzekeringen voor oldtimer Unimogs, bestel- en vrachtauto's, bromfietsen, auto's, ex-legervoertuigen en motoren.
- Scherp tarief.
- Eenvoudig af te sluiten via onze website.

www.oldtimers-verzekeren.nl

Vanaf 1 januari 2025

MOET KENTEKENPLAAT OP TRACTOR

Vanaf 1 januari 2025 moet elke trekker en getrokken voertuig een kenteken en een kentekenplaat voeren inclusief de zelfrijdende werktuigen. Over de zichtbaarheid van de kentekens is nogal wat verwarring ontstaan de afgelopen jaren. Hoe zit dat b.v. precies als een kentekenplaat van de trekker niet zichtbaar is door een machine of werktuig wat achter de trekker is verbonden bijvoorbeeld, en wie moet er kentekenplaat verlichting hebben.

Na een overgangperiode van 3 jaar mogen er per 1 januari 2025 geen landbouwvoertuigen meer op de openbare weg rijden zonder kenteken. Als de kentekenplaat op het trekkende voertuig achter de aanhanger (machine) niet duidelijk te zien is moet dit werktuig voorzien zijn van een witte kentekenplaat. Dit geldt uiteraard niet als het getrokken voertuig een eigen kenteken heeft, wat duidelijk zichtbaar is. Een witte kentekenplaat betekent wel dat er niet harder

prachtige sets met ledlampen te koop zijn voor een redelijke prijs. Zelfs zijn er met een magneetbevestiging van de lampen met een afstandsbediening in het stopcontact van de trekker zodat ze draadloos te bevestigen zijn en op meerdere machines te gebruiken.

gereden mag worden dan 25 Km /per uur. De witte kentekenplaat hoeft ook niet gelijk te zijn aan het kenteken van het trekkend voertuig, het moet wel een kenteken zijn wat op naam staat van de eigenaar van het trekkend voertuig. Deze bepaling zorgt ervoor als je een andere trekker voor het werktuig zet dat je dan niet steeds de kentekenplaat hoeft te verwisselen.

Kentekenplaat **verlichting** is verplicht voor tractoren en zelfrijders die na 1 januari 2018 in bedrijf zijn genomen. Let op de normale verlichting moet altijd op het werktuig en aanhanger worden gevoerd als de verlichting van het trekkende voertuig niet of niet volledig is te zien. Een tip is dat er op dit moment

Als je voor je trekker nog geen kenteken hebt moet je die bij RDW aanvragen en volgt er een keuring bij de RDW of een erkend keuringstation. Je kunt de kentekenplaat aanvragen als je een kentekencard hebt, de meldcode en een identiteitsbewijs. Als een van deze documenten ontbreekt kun je geen kentekenbewijs aanvragen, dit is om fraude te voorkomen. De kentekenplaat moet, als het een gele is, voorzien zijn van blauw NL logo en een GAJK plaat zijn (GAJK betekent Gecontroleerde Afgifte en Inname van Kenteken) de reden van de registratie van deze platen is om fraude te voorkomen. Op trekkers van vóór 1 januari 1978 mag ook een blauwe kentekenplaat gemonteerd worden. Deze platen worden ook voorzien van eerder genoemde code. Normaal wordt er van de gele nummerplaat maar 1 exemplaar per trekker/voertuig verleend. De blauwe kentekens kan je er meerdere aanvragen. De kentekenplaten mogen zowel links als rechts gemonteerd worden of in de midden van het voertuig en niet hoger als 4 meter. Voorwaarde is dat ze op 20 meter afstand nog duidelijk te lezen zijn. Het formaat van het kenteken mag je zelf kiezen. Er zijn langwerpige en vierkante platen in de maten 520 x 110 mm of 340 x 210 mm en 210 x 143 mm.

De afgeknotte driehoek is niet meer verplicht, voor de invoering van het kenteken was deze reflecterende driehoek verplicht om aan te geven dat het achteropkomende verkeer kon zien dat het met langzaam verkeer te maken had en in donker was de reflecterende

functie bedoeld om de zichtbaarheid te vergroten, deze functie wordt nu overgenomen door de reflecterende kentekenplaat. De driehoek moest goed zichtbaar gemonteerd zijn en dit geldt ook voor het kenteken, dus je mag de kentekenplaat monteren op de plaats van de driehoek. Een veel gestelde en moeilijk te beantwoorde vraag gaat over de kentekenplaat die in het buitenland verplicht is. In België wordt algemeen geaccepteerd dat je aan de voorkant een witte plaat hebt maar in Duitsland is dat niet altijd het geval, als je vaak naar Duitsland moet of er problemen voordoen neem dan contact op met de RDW voor een eventuele ontheffing voor een 2^e plaat. Bij blauwe (oldtimer) platen is het geen probleem deze kun je er gewoon 2 van bestellen.

Als je een kenteken voor een trekker of een zelfrijdende machine krijgt wordt dit kenteken ook in het verzekeringsregister ingeschreven. Dat betekent dat de RDW controleert of het voertuig ook werkelijk WAM is verzekerd zoals bij auto's normaal is. Heb je je gekentekende voertuig niet verzekerd krijg je automatisch de bekeuring thuis. De mogelijkheid om dit te ontlopen is het laten schorsen van het kenteken, maar let op dit is niet gratis en het ligt er aan hoe je verzekerd bent anders kan het bij oldtimers zo zijn, dat verzekeren nog wel eens voordeliger is als

schorsen. Getrokken voertuigen hoeven niet verzekerd te zijn, ook niet met een eigen kenteken. Een trekkend voertuig is met het trekkend voertuig mee verzekerd.

Bij verkoop van je trekker of ander gekentekend voertuig moet je het kenteken laten overschrijven net als bij een auto of motorfiets. Hiervoor ga je naar een erkend keuringstation of een RDW loket. Zorg altijd dat je de meldcode en een geldig legitimatiebewijs bij je hebt. Ongetwijfeld bleven er na het lezen van dit artikel nog vragen over. Op de website van de RDW staan nog zeker antwoorden en anders hebben ze een helpdesk waar je je vraag kan stellen. Maar ga er vooral vanuit dat na de jaarwisseling van 2025 het aantal controles zeker zal worden opgevoerd en dat kenteken zorgt ervoor dat de eigenaar vindbaar is.

OPLOSSING PUZZELHOEK augustus

De oplossing van de puzzelhoek van augustus 2024 moest zijn:

BENEDENVERDIEPING

Goede oplossingen kwamen deze keer van onderstaande deelnemers:

Jan van der Aa	Boekel	Neanne de Haas	Best	Hans van der Made	Sint Michielsgestel
Dilia van den Berg	Nijnsel	Thea van de Hei	Reek	Nico Nendels	Alem
fam. Bijvelds	Keldonk	Jan van Herk	Riethoven	Alexander Reloe	Lieshout
Sjaak van den Bosch	Maarheeze	Cor van Heumen	Well	Marianne van Schie	Amsterdam
John Brands	Boskant	Maikel v den Heuvel	Escharen	Ellie Smulders	Boskant
Harrie van den Broek	Poppel	Chris Jansen	Valkenswaard	G. Streef	Leerdam
Leo Coppelmans	Son	Leo Koolen	Erp	Rieky Termeer	Spoordonk
Marcel Couwenberg	Helvoirt	Willie Koolen	Keldonk	Wilma Termeer	Boxtel
Frans van der Doelen	Vinkel	Jan-Willem de Kort	Sint Michielsgestel	Leo van Uden	Mariahout
Theo van Eert	St.Oedenrode	Mario van Laarhoven	Deurne	Ton van Uden	Zijtaart
Sjf van Goch	Empel	Rohald van de Linden	Mariahout	Annie Verbakel	Nijnsel
Frans van Haaren	Haaren	Paulien Maas	Nuenen	Maarten Wouters	Stiphout

Loon en
Grondverzet
A.van Leuken

Sleepeindstraat 10
5396 NN Lithoijen
info@avanleuken.nl
www.avanleuken.nl
Tel:0654650884

VISSER

www.visserautoelectra.nl

autoelectra-dieselservice

DIESELPOINT

- Dynamo's
- Startmotoren
- Voertuig elektronica,
- Auto elektronica diagnose
- Diesel techniek
- Common-rail systems
- Benzine injectie
- Magneetontstekingen
- Eberspächer verwarming
- Airco service
- Plantaardige diesel
- Auto alarm, telefoon, radio
- Navigatie systemen
- Voertuigvolg systemen

Bedrijventerrein "De Rietvelden" Hedikhuizerweg 11 d-e 5222 BC 's-Hertogenbosch
tel: (073) 6240400 fax: (073) 6210753 E-mail: info@visserautoelectra.nl

AMERIKAANS ERFGOED

Deel

3

Onbekend is onbemind

Dit is al de derde aflevering van 'onbekend is onbemind', een vervolg op onze populaire eerste serie 'Amerikaans erfgoed' over landbouwtractoren uit het begin van vorige eeuw. De landbouwmechanisatie was in het begin van de 20ste eeuw in veel Amerikaanse staten nog niet echt ontwikkeld. Er werd dan ook nog zeer veel gewerkt met paarden- en ossengespannen want tractoren waren meestal of bijna uitsluitend in handen van grote graanboeren. Dat veranderde bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog. Boeren konden massaal geld lenen bij de banken en kochten machines en tractoren om te kunnen produceren voor de Europese markt. Veel boeren kwamen echter in de problemen door te snelle groei, die leidde tot overproductie en dalende prijzen. Hierdoor konden ze de leningen niet terug betalen waarmee die groei was bekostigd. Maar eens de oorlog voorbij; kwam ook de Europese productie weer op gang, waardoor de prijzen van landbouwproducten daalden en de Amerikaanse export van landbouwproducten bijna stilviel. Bovendien bracht de economische crisis Amerika een zware klap toe. Meer dan 100.000 bedrijven waaronder veel boeren, maar ook trekkerfabrikanten gingen failliet. De crisis was dus algemeen! Dat veranderde toen Roosevelt verkozen werd tot president. De grote landbouwoverschotten werden aangekocht en vernietigd. Boeren kregen ook subsidies voor de beëindiging van hun bedrijf.

HUME tractor

Ook over deze trekker en zijn fabrikant is amper informatie te vinden. De Hume Manufacturing Co. werd in 1913 opgericht in Hume, Illinois, door Ralph Aikman

De Hume Manufacturing Co. werd in 1913 opgericht in Hume, Illinois, door Ralph Aikman en John Maugher. Tussen 1913 en 1916 werden er amper 35 trekkers gebouwd! Op deze originele foto wordt een Hume prototype getest.

en John Maugher. Beide mannen runden een warenhuis dat eigendom was van de plaatselijke bankier en ondernemer George Hughes, die hun tractoronderne-

In 1917 werd Hume Manufacturing overgenomen door de Lyons-Atlas Co. Lyons bouwde dat jaar nog de originele Hume-tractor, maar het jaar daarop kreeg dezelfde tractor plots de merknaam 'Atlas'. In 1920 werd de trekkerproductie al stopgezet en was het afgelopen met de Hume.

ming financierde. Aikman die getrouwd was met Sarah Hughes, dochter van de bankier, werd algemeen directeur en Maugher was een ingenieur. Er werden voorraden verkocht, een werkplaats werd opgericht en een man genaamd Leigh St. John werd benoemd tot verkoper en hoofdmonteur. Naar verluidt werden er van 1913 tot 1916 amper 35 tractoren gebouwd. Er werden twee modellen gebouwd, de Hume Junior 12-18 pk en de Hume 20-30 pk, deze gegevens vonden we op een tractorlijst die gepubliceerd werd in het vakblad 'The American Thresherman's and Farm Power' uit

1916. In 1917 werd Hume Manufacturing overgenomen door de Lyons- Atlas Co. eveneens uit Indianapolis. Die William Lyons had de ter ziele gegane Atlas Engine Works gekocht, een fabrikant van stoom-, benzine- en dieselmotoren. Vandaar dus de naam Lyons-Atlas Company. Het bedrijf ging door met het bouwen van motoren maar zocht ook verder naar een nieuw product, en dat werd dus de Hume tractor van de Hume Mfg. Co. Lyons bouwde dat jaar nog de originele Hume-tractor, maar het jaar daarop kreeg dezelfde tractor plots de merknaam 'Atlas'. Die nieuwe Atlas tractor was nochtans het evenbeeld van de oorspronkelijke Hume, zelfs tot aan de Waukesha-motor toe, hoewel het bedrijf van Lyons toen zelf de Knightmotor aan het bouwen was. De volgende twee jaar bouwde

Originele advertentie uit 1915, de beginperiode van de Hume trekker.

Lyons Atlas slechts 218 tractoren en blijkbaar werden er na 1918 geen tractoren meer gebouwd. De Lyons-Atlas trekkers waren dan ook nooit populair bij de boeren. Grootste oorzaak was de hoge verkoopprijs, zo werd de 12-18 verkocht voor 1150 dollar en de 20-30 (later 12-20) kostte 1745 dollar. Als je weet dat een Waterloo Boy 12-25 toen amper 850 dollar kostte en een IH Mogul 10-20 werd verkocht voor 950 dollar is de rekening snel gemaakt! Deze dure prijs zal dan ook wel de hoofdreden zijn geweest waardoor Lyons al snel in financiële problemen kwam. Begin 1918 fuseerde het bedrijf met de Midwest Engine Company. Maar ook onder de nieuwe eigenaars wilde het niet echt lukken want al in 1920 werd de productie van de Atlas-tractor stopgezet en concentreerde de Midwest Tractor Company zich op de Midwest Utilitor, een tweewielige tuin-tractor van 1 pk die slechts 345 dollar kostte.

De tweewielige Midwest Utilitor met 1 pk die slechts 345 dollar kostte.

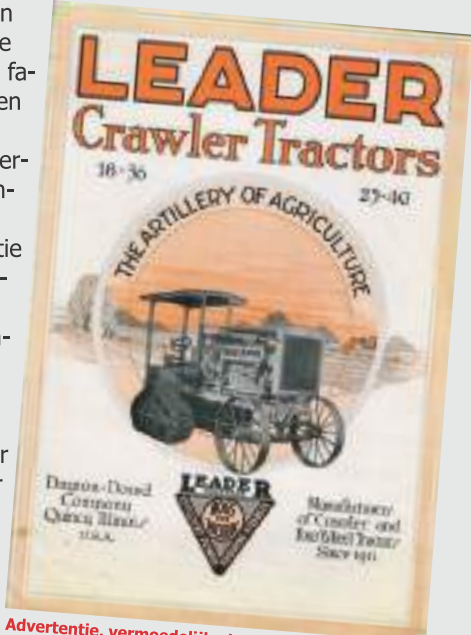

DAYTON-DICK 'LEADER'

Een brouwer die trekkers gaat bouwen, dat hadden we nog nooit gezien en toch is het echt gebeurd! In 1911 richtte Henry Dayton een bedrijf op samen met vennoot August Dick, een succesvol brouwer. Het nieuwe bedrijf dat werd opgericht zou oorspronkelijk auto-accessoires zoals magneto 's gaan produceren

maar beide heren dachten ook al aan de fabricage van voertuigen. Dus Dayton-Dick begon in 1915 in Quincy met de productie van tractoren en stelden hun eerste model tentoon op de Middle West Tractor Farming show. De trekker was de Model 8-12 met een gewicht van bijna 2.300 kg. Nadat hun fabriek door een grote brand werd verwoest kocht Dayton-Dick de Leader Tractor Co. fabriek in Grand Rapids (Michigan) die al twee jaar tractoren bouwde onder de toen redelijk bekende merknaam Leader. In 1916 werd de productie overgebracht van Michigan naar de heropgebouwde fabriek in Quincy en werd de Leader Tractor Co. verdergezet als Dayton-Dick. In Quincy werd de productie van het bestaande 12-18 model gewoon hernomen. Die trekker had een vermogen van 12-18 pk geleverd door een tweecilinder in lijn kerosinemotor. De koelwatertank van de eerste 12-18 modellen werd

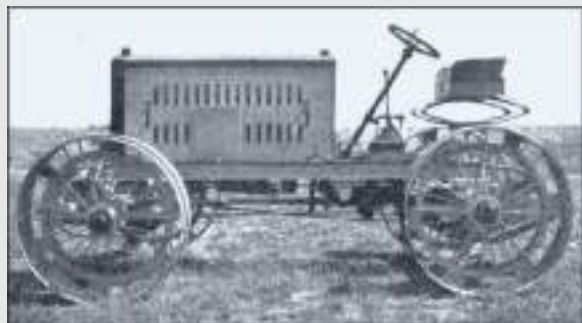
Advertentie, vermoedelijk uit 1918 of 1919, voor de 'Leader' rupstrekker 18-36 en 25-40.

vervangen door een radiator, waardoor de tractor een stukje korter werd. In 1917 werd het model geüpgraded en de naam veranderd in 'Leader Model B 12-18'. Hoewel Dayton-Dick Co. verschillende nieuwe Leader modellen introduceerde, verkochten ze in 1916 in totaal slechts 54 tractoren, en 65 in 1917. Een jaar later trok de verkoop aan, en werden in de eerste jaarhelft 106 tractoren verkocht. Nog datzelfde jaar werden ook nog twee andere modellen geïntroduceerd. Met name een viercilindermodel met een vermogen van 15-25 pk en een 'half-track' trekker (halftrups) voor de wegebouw die

De 'Leader' 25-40 half-rups trekker, specifiek voor de bouw werd in 1918 geïntroduceerd.

uitgerust was met een Doman viercilinder in lijnmotor van 25-40 pk. In 1919 werd de naam van het bedrijf veranderd in Dayton-Dowd. August Dick, de bierbrouwer, stapte uit het bedrijf en werd opgevolgd door William Dowd. Die nieuwe mede-eigenaar was de hoofdingenieur en tevens vice-president van het bedrijf. Met de nieuwe naam en partner werd ook de tractorlijn vernieuwd. In februari 1920 werd de Leader Model N geïntroduceerd op de National Tractor Show in Kansas City. De trekker werd aangedreven door een Climax kerosinemotor met een vermogen van 16-32 pk. In 1921 werd de half-track voor de wegebouw opnieuw geïntroduceerd als Leader Model GU, een rupstrekker met nul- draaicirkel (zero turn). Hij was uitgerust met een viercilinder Twin City motor met een vermogen van 18-36 pk die op verschillende soorten brandstoffen liep zoals benzine, nafta, alcohol; kerosine en destillaat. De economische crisis in de jaren twintig sloeg steeds harder toe waardoor de productie bij Dayton werd afgebouwd tot ze uiteindelijk volledig werd stopgezet in 1924. Het zoveelste bedrijf gebouwd op een zwakke financiële basis dat de crisis niet overleefde!

Een prototype van de 'Atlas' Topp-Stewart trekker uit 1917.

TOPP- STEWART tractor

David S. Stewart werd in 1858 in Canada geboren maar het gezin verhuisde in 1865 naar de Verenigde Staten en vestigde zich in Winneconne. Later verhuisde de Stewart naar Clintonville. Daar was hij actief in de

houtindustrie en exploiteerde er in 1884 een eigen za-gerij. In 1899 trok hij naar Antigo waar hij geassocieerd was met de Jones Lumber Co. en zich later ook bezighield met onroerend goed. Wanneer Stewart geïnteresseerd raakte in tractoren is niet bekend. Hij

Originele foto uit 1920 van een Topp-Stewart trekker tijdens een proefrit.

nam zijn eerste patent in 1892 waarin werd vermeld dat hij de "eerste patenthouder was van de vierwiel-aandrijving en ook van de rupstrekker". Terwijl hij in 1915 in Antigo was ontwierp hij de 'Quadpull', zijn eerste tractor met vierwielaandrijving. Die Quadpull-tractor van Stewart had opvallende kenmerken die on-

Restauratie van een zeldzame Topp-Stewart uit 1921.

gebruikelijk veel belangstelling wekten in de tractorindustrie. Het was niet alleen de vierwielaandrijving, die in die tijd zeldzaam was, maar ook alle vier wielen draaiden mee als de trekker een bocht maakte. Stewart elimineerde ook het gebruik van vetbekers, dat leverde veel tijdswinst op want een boer had telkens een uur nodig om die te vullen. Alle tandwielen en lagers van de quadpull waren ondergedompeld in een oliebad. Toch werd de trekker een flop maar Stewart bleef niet bij de pakken zitten. In 1917 was hij terug in Clintonville en had hij al een andere tractor ontwikkeld met vierwielaandrijving die werd gebouwd door de Topp-Stewart Tractor Co. Die Topp was de zoon van een arts uit Clintonville die met Stewarts dochter Mollie trouwde en bovendien als geldschietter optrad. De Atlas Topp-Stewart tractor was een tractor met vierwielaandrijving die werd aangedreven door een

Waukesha 4-cilinder verticale benzinemotor met L-kop en een nominaal vermogen had van 30 pk aan de trekhaak en 45 pk aan de riemschijf. De transmissie had 3 versnellingen vooruit en een topsnelheid 6,5 km/u. Voorwielbesturing was standaard, maar met een set stuurstangen die in het midden onder de tractor waren aangebracht, kon de trekker onmiddellijk in vierwielbesturing geschakeld worden. In 1920 kostte de trekker 3.250 dollar, dat zou nu aan de huidige koers ruim 42.000 dollar zijn! De Topp-Stewart Tractor Company bleef tractoren bouwen tot in 1927 maar werd dan overgenomen door Atlas Engineering Company. En zo verdween opnieuw een veelbelovende trekker met opvallende kenmerken van de markt!

De Chase 8-16 trekker uit 1915 had een Waukesha viercilinder motor met 8 pk aan de dissel en 16 pk aan de aftakas.

Toro introduceerde in 1919 zijn eerste Toro-machine, een revolutionaire machine, op basis van een Bull tractorchassis die kon worden omgebouwd van een standaard landbouwtractor naar een tweerijige motorcultivator.

pk aan de dissel en 16 pk aan de aftakas. Dit model werd opgewaardeerd als de Chase 9-18 in 1918 maar die was uitgerust met een Buda viercilinder met 9 pk aan de dissel en 18 pk aan de aftakas. In 1919 werd een in Canada vervaardigde variant geïntroduceerd met een grotere Buda-motor met een cilinderinhoud van ruim 5,1 l. Vermoedelijk werd de trekkerproductie in 1922 stopgezet.

CHASE

De Chase Motor Truck Corporation was van huize uit een vrachtwagenfabrikant maar al in 1908 introduceerde het bedrijf een tractorwals die werd aangedreven door een kleine luchtgekoelde motor. Aangenomen wordt dat hij was uitgerust met een 15 pk tweecilindermotor uit eigen huis. In 1913 verscheen de doorontwikkelde trekker-wals combinatie uitgerust

Originele foto van een Chase trekker met 4-schaarploeg.

met een driecilinder tweetakmotor van 40 pk en met 30 pk aan de aftakas. In 1915 werden twee landbouwtractoren geïntroduceerd ter vervanging van de bestaande trekker-wals modellen. Het zwaarste model had een vermogen van 40 pk maar het enige wat we weten over deze Chase trekker was dat hij meer dan 2,5 ton woog, 1750 dollar kostte en slechts tijdens een zeer korte periode werd gebouwd. De kleinere 8-16 trekker had een Waukesha viercilinder motor met 8

TORO

Toro werd oorspronkelijk opgericht door Patrick Lyons in 1914 in St Paul, Minneapolis omdat de Minneapolis Steel & Machinery Company niet genoeg motoren kon leveren voor de Bull tractor, een ander project van Lyons en zijn vennoot Maurice Hartsough. Daardoor spendeerde hij de eerste vijf jaar bij Toro met het produceren van motoren voor de Bull Tractor Company, zijn eigen tractor notabene en destijds de nummer één van de landbouwtractoren in de Verenigde Staten. De naam "Toro" is dan ook niet zomaar gekozen maar wel vanwege de associatie van het bedrijf met Bull, beiden betekenen namelijk 'stier'! Toro leverde trouwens ook motoren aan andere tractor- en vrachtwagenfabrikanten. In 1919 introduceert het bedrijf zijn eerste Toro-machine, een revolutionaire landbouwmachine, op basis van een Bull tractorchassis die kon worden omgebouwd van een standaard landbouwtractor

Toro monteerde vijf grasmaaiers op de voorkant van de Toro landbouwtractor te monteren en creëerde zo de industrie van gemotoriseerde golfbaanapparatuur.

naar een tweerijige motorcultivator. Hij staat bekend als de Toro TO-RO Utility Tractor en stelde landbouwers in staat om meerdere taken uit te voeren en tegelijkertijd tijd, geld en arbeid te besparen. Model 6-10 heeft een LeRoy 4-cil 2,3 l benzinemotor en een transmissie met 2V/1A glijdende versnellingen. Hetzelfde jaar werd Toro benaderd door een golfclub in Minneapolis om een gemotoriseerde fairwaymaaier te ontwikkelen ter vervanging van hun door paarden getrokken werktuigen. Door vijf grasmaaiers op de voorkant van de Toro landbouwtractor te monteren, creëerde Toro de industrie van gemotoriseerde golfbaanapparatuur. Het bedrijf had zijn roeping gevonden en werden er geen landbouwtrekkers meer gebouwd. Toro werd wereldwijd actief in de openbare groensector, golf, sportvelden enz.

WETMORE

Harry A Wetmore was al een ondernemende zakenman en uitvinder, voordat hij aan de bouw van een eigen tractor begon. Van 1901 tot 1908 zat hij in de auto-business en verkocht hij ook landbouwwerktuigen in Anthon, Iowa. In die periode ontwierp en bouwde hij een flexibele eg naar zijn eigen ontwerp waarvan er meer dan 1800 werden verkocht. In 1908 verhuisde Wetmore naar Sioux City, Iowa waar hij gedurende een tiental jaren een verscheidenheid aan auto's verkocht en bovendien een succesvol dealer was van Waterloo Boy-tractoren waarvan er een 1.000-tal exemplaren werden verkocht. Toen John Deere echter in 1918 de Waterloo Boy-lijn kocht kwam

De Wetmore 12-25 tractor uit 1918 was uitgerust met een Waukesha 4-cilindermotor die op benzine werd gestart en daarna overgeschakeld op kerosine.

Wetmore plots zonder trekker te zitten. De ondernemende Wetmore greep zijn kans en begon met de ontwikkeling van een eigen tractor. Nog hetzelfde jaar begon hij in twee oude werkplaatsen met de productie van zijn Wetmore 12-25 trekker. Deze trekkers kostten toen 1445 dollar wat aan de huidige dollarkoers 15.400 dollar zou zijn. De Wetmore tractoren wonnen een aantal ploegwedstrijden en vestigden ook een

De Wetmore tractoren wonnen een aantal ploegwedstrijden en vestigden ook een wereldrecord op een ploegwedstrijd in 1920 in Iowa. De Wetmore trekker 12-25 ploegde 5 hectare in 2 u en 18 minuten.

wereldrecord op een ploegwedstrijd in 1920 in Iowa. Zijn Wetmore trekker 12-25 ploegde 5 hectare in 2 u en 18 minuten. De trekker deed het ook beter dan 14 gerenommeerde merken in een andere wedstrijd in Nebraska. De Wetmore 12-25 tractor was uitgerust met een Waukesha 4-cilindermotor die op benzine werd gestart en daarna overgeschakeld op kerosine. De transmissie met glijdende versnellingen (sliding gears) had 3 V/1 A. De topsnelheid bedroeg bijna 9 km/u, de werksnelheid 5,6 km/u. Ondanks zijn bewezen kwaliteiten kon de Wetmore zich niet bevestigen en verdween midden jaren twintig geruisloos van het toneel. Wetmore wist echter niet van opgeven en bleef experimenteren met nieuwe ontwerpen van werktuigen waaronder een zelfrijdende cultivator. Tijdens de totale productieperiode werden ongeveer 350 Wetmore 12-25-tractoren gebouwd, waarvan er een aantal zelfs naar Europa, Australië, Mexico en Zuid-Amerika werden geëxporteerd. Wetmore ver-

De GO-tractor was oorspronkelijk de Denning tractor maar na de overname door de General Ordnance Co werd hij de GO tractor.

kocht zijn fabriek in 1938 en overleed in 1965 op 88-jarige leeftijd.

GO tractor

De GO-tractor werd aanvankelijk geïntroduceerd onder de namen Denning en National, maar werd daarna als de GO tractor op de markt gebracht. De Denning Tractor Co uit Cedar Rapids bouwde al in 1912 een aantal kleinere tractoren maar ontwikkelde in 1916 een trekker die als de Denning Tractor aan de

De GO tractor bestond uit 3 verschillende typen die allen met een Waukesha motor waren uitgerust.

man werd gebracht. In 1919 kocht de General Ordnance Co. de Denning Tractor Co., het bedrijf was tijdens de WW1 betrokken geweest bij het ontwikkelen en produceren van munitie voor de US Navy. De Denning tractor werd even omgedoopt tot 'National' maar vervolgens tot de GO wat de initialen zijn van General Ordnance. De eerdere Denning trekkers hadden ook een iets ander ontwerp. Alle GO tractoren waren uitgerust met Waukesha benzinemotoren. Zo was de GO 9-16 (1918) uitgerust met een Waukesha 3,5 l met 17 pk, de GO 12-22 (1918) met een Waukesha 5,3 l met 24 pk. En tot slot de GO 14-28 pk (1919-21) met een Waukesha 4,6 l met 31 pk. Alle GO trekkers hadden een frictieaandrijving en 6V/6A versnellingen. In 1922 werd de General Ordnance Company failliet verklaard wat tevens het einde betekende van de GO tractor. Blijkbaar hebben nog een achttal GO-tractoren de schroothoop overleefd waarvan er slechts twee in rijklare toestand zijn.

De National 25 rupstrekker werd gebouwd door de Brake and Electric Company uit Milwaukee in de staat Wisconsin. De trekker was een kort leven beschoren, de productie begon in 1928 en werd een jaar later al stopgezet.

NATIONAL

De 'National' rupstrekker is zelfs in de V.S zo goed als onbekend. Ook na tientallen zoektermen op Google geprobeerd te hebben krijg je geen zicht op het bedrijf. De fabrikant van deze rupstrekker was de Brake and Electric Company uit Milwaukee in de staat Wisconsin.

ATRACTOR for heavy duty work - capable of handling four plows - 10-foot double disc harrow - 16-foot Combine-harvester and other tools requiring power and traction - ability to turn short on soft ground while pulling heavy loads, etc. This tractor will perform economically on all general work. Every year more farmers are buying track-tractors on account of the high efficiency and ability to work in the early spring.

Write for Descriptive Catalog.
YOU WILL ACCOMPLISH MORE WITH A NATIONAL TRACK-TRACTOR
NATIONAL BRAKE & ELECTRIC COMPANY, Milwaukee, Wisconsin

Originele National 25 advertentie uit 1928. De trekker kostte toen 1450 dollar.

Het bedrijf, dat ontstond uit het faillissement van de Electric Company, werd in 1906 overgenomen door Westinghouse, was rond de jaren twintig vooral bekend als fabrikant van o.a. remsystemen voor voertuigen, draaibanken en elektrische motoren. De National 25 rupstrekker was een kort leven beschoren. De productie begon in 1928 en werd een jaar later al stopgezet. Bij het uitbreken van de grote depressie in 1929 werd de fabriek in Milwaukee gesloten en overgebracht naar de Westinghouse fabriek in Pennsylvania inclusief personeel. Een afstand van om en nabij de 1400 km! Van deze National 25 trekker zijn er amper een tiental bewaard gebleven waarvan een drietal bij een verzamelaar in Wisconsin. Van de National trekker zijn er nergens technische gegevens te vinden.

Keck-Gonnerman

Keck-Gonnerman was een Amerikaanse fabrikant van o.a. stoommachines die gevestigd was in Indiana en die de landbouwers een breed gamma aan producten aanbood. Het bedrijf begon rond 1880 als een

Keck-Gonnerman produceerde in 1884 hun eerste stoommachine en dorsmachine onder hun merknaam 'KayGee'. De laatste machine werd in 1930 gebouwd!

Vanaf 1918 bouwde Keck-Gonnerman de eerste tweecilinder petroleumtractoren. Deze trekkers Model 12-24 en Model 15-30 waren uitgerust met een Keck-Gonnerman 2-cilinder motor.

smederij, maar in 1884 produceerden ze al hun eerste stoommachine en dorsmachine onder hun merknaam 'KayGee'. Later uitgebreid met mobiele zagerijen en mijnbouwmachines. In de loop der jaren werd hun productlijn nog verder uitgebreid en bouwde Keck-Gonnerman in 1918 hun eerste tractor met een tweecilinder verbrandingsmotor. Rond 1928 kwamen daar viercilindertractoren bij. Hun laatste Kay-Gee stoommachine werd in 1930 gebouwd. Keck-Gonnerman bouwde vijf verschillende trekkermodellen variërend in vermogen van 13 tot 66 pk. De twee kleinste modellen, Model 12-24 en Model 15-30 waren uitgerust met een Keck-Gonnerman 2-cilinder motor, de twee zwaarste modellen, Model 25-50 en Model 30-60 waren uitgerust met een LeRoi 4 cilindermotor. Dan was er ook nog het tussenmodel 18-35, die was uitgerust met een 4-cilindermotor Buda van 38 pk. De ver-

schillende tractormodellen van Keck-Gonnerman konden zich echter nooit aanpassen aan de veranderende omstandigheden op de markt. Hun trekkers vonden hun afzet dan ook enkel bij de kleine boeren waardoor de afzet te beperkt was. Daarom werden in 1937 alle tractoractiviteiten stopgezet. Hun dorslijn hield wel gelijke tred met de ontwikkelingen zodat ze begin jaren vijftig hun zelfrijdende maaidorser op de markt konden brengen. Dat mocht echter niet meer baten zodat in 1953 de Keck-Gonnerman Company verkocht werd aan een bedrijf uit Californië. De nieuwe eigenaars Harrison en Spencer hoopten opnieuw de markt te

Keck-Gonnerman bouwde vijf modellen waarvan het zwaarste type Model 30-60 gerust was met een LeRoi 4 cilindermotor.

veroveren door nieuwe landbouwmachines te vervaardigen. Dat bleek ijdele hoop want amper twee jaar later sloot ook dit bedrijf de deuren.

EINDE DEEL 3 WORDT VERVOLGD
Frans Vanbaelen

Grijs Blauw Wonder

De trekkracht van de Fordson County Super-4 is enorm

Vierwielaandrijving en vier 36-inch wielen van dezelfde maat maakten deze British County Super-4 tot een tractor met uitzonderlijk hoge tractie. Dit op Fordson gebaseerde ontwerp uit 1960 was het begin van een hele reeks krachtige vierwielmachines van de vierwielaandrijfspecialist.

Strikt genomen begon men al in 1954 met de County Four-Drive, maar die vierwielige tractor maakte toen nog gebruik van de aandrijf- en stuurtechniek van een rupstractor. De eerste

bandentrekker met conventionele besturing was de County Super-4, gepresenteerd in 1960 en gebouwd vanaf 1961, gebaseerd op het toenmalige topmodel van Fordson, de 54 pk sterke Super Major. County Commercial Cars in Fleet, dat sinds de oprichting van het bedrijf nauw verbonden is met Ford-producten, heeft deze twee-wiel tractor verder ontwikkeld tot een machine met vierwielaandrijving voor zwaar sleepwerk. Dergelijke County-modellen konden ook worden besteld bij de Duitse Ford-dealers. Of destijds in Zwitserland via het algemene

agentschap Merz in Müllheim/Thurgau, Hans Baltensperger senior. In 1956 werd in Brütten in het kanton Zürich een nieuwe Merz-vestiging in gebruik genomen, die in 1971 door Baltensperger en zijn zoon Hans jr. werd overgenomen. Tegenwoordig is het Gebrüder Baltensperger AG geworden, gerund door de broers Hans Jr. en Bruno die nog steeds gericht zijn op Ford. "We kenden deze provincie; "Hij liep hier vroeger rond", zegt de Zwitser. De vierwielige tractor heeft geen typeplaatje en het kentekenbewijs is verloren gegaan, maar de ma-

Volledig gerestaureerd: de Baltensperger-mannen bouwden de County in twee en een half jaar tijd opnieuw op.

Met regelhydrauliek: County-achterkant met hefinrichting, driepuntsophanging, in hoogte verstelbare trekhaak - en een onderscheidende uitstraling dankzij de wielen en de spatborden.

Met Simms Minimec injectiepomp: levert deze 3,6 liter diesel viercilinder van Ford 54 pk.

chine is waarschijnlijk in 1963 geleverd, aangezien de eerste registratie dateert van begin 1964: En de tractor had al de originele blauwgrijze lak, die Ford pas in juni 1963 had geïntroduceerd. County veranderde het kleurschema ten opzichte van de normale Fordson en maakte niet alleen de spatborden en wielen lichtgrijs, maar ook de tank, motorkap en voorkant. Om deze reden zijn de grillroosters bij de County blauw geleverd. "Hij werkte aanvankelijk op een boerderij in Winterthur", vertelt Hans Baltensperger. De viercilinder dieseltractor werd later verkocht in de regio Basel, waar zijn broer Bruno hem aantrof, "met motor- en versnellingsbakschade". Handelaars in landbouwmachines die geïnteresseerd waren in Ford, kochten de machine in 1991 en zorgden ervoor dat de Engelse machine de daaropvolgende twee en een half jaar weer bedrijfsklaar werd. Een bijzonder kenmerk was de ingebouwde Howard-reductiekast die van de 6V/2R-aandrijving van de County een 12V/AR-eenheid maakte. De kruipversnellingen van de reductiekast wer-

den met een aparte hendel geactiveerd. De reduceerunit was waarschijnlijk bedoeld voor de wegebouw, bijvoorbeeld met machines voor grondverdichting, maar werd ook vaak in de landbouw toegepast - veelvuldige overbelasting leidde tot kapotte assen. Omdat er voor de Howard-adaptor geen reserveonderdelen beschikbaar waren, werd er volgens Hans Baltensperger besloten om de reduceerunit te verwijderen en de tractor weer met normale Countytransmissie uit te voeren (zes versnellingen vooruit en twee achteruit) - een revisie van de transmissie en koppeling bleef echter niet uit. De reparatie van de 3.610 cm³ viercilinder dieselmotor veroorzaakte geen problemen in de werkplaats, die al jaren gespecialiseerd is in Ford. Het plaatwerk leek in verrassend goede staat te verkeren; Er waren alleen kleine roestplekken op de spatborden die gerepareerd moesten worden. Ook de lekkages in de hydrauliek en de massieve vierwielige vooras vergden werk. County ontwierp een extreem robuuste vooras met indrukwekkende fusees, die

Versleten maar wel nog origineel: het stuur en de instrumenten van de County Fordson vertellen over het werkzaam leven in Zwitserland.

Deze kan heel wat hebben: stevige vooras inclusief draagframe en geïntegreerd ballastgewicht.

Hydraulische stuurbekrachtiging aan boord: cardanassen van de Thames Trader brengen de kracht aan de linker- en rechterkant over.

Een beetje luxe voor al het harde werken: de verstelbare Klepp Elastomat zitting was als extra verkrijgbaar. Uiteraard in de kleur blauw.

Op grote voet: De hier afgebeelde maat 12-36 (de huidige maat 13,6-36) was op speciaal verzoek verkrijgbaar.

aan het verlengde en versterkte Ford-halfframe hangt. Bovendien verstevigt een subframe deze constructie. De 36 inch voorwielen hebben elk een slag van 250 millimeter om oneffenheden in de ondergrond te compenseren; De bodemvrijheid bedraagt 342 mm (met banden 11-36). Aan beide zijden van de trekker lopen aandrijf assen naar voren naar de vierwielas, die worden aangedreven door de achterwiellassen. Kegeltandwielkasten werken daar tussenin. De tractor heeft maar één differentieel, dus de sper werkt op alle vier de wielen – en dat geldt ook voor de stuurremmen (schijfremmen). County gebruikte onderdelen van de Ford Thames Trader-truck voor de cardanassen om het vermogen naar voren over te brengen. Hydraulische stuurbekrachtiging is (begrijpelijk) standaard. Hans of Bruno Baltensperger hebben nauwelijks tijd voor een ritje, want er is veel te doen in de werkplaats in Brütten: De broers repareren niet alleen moderne New Holland-tractoren, maar ook klassiekers restaureren wij; Van de Fordson N en de Super Dexta tot de 1000-serie met Selene-vierwielaandrijving. En soms zit er een bijzonder zeldzame County tussen.

Gerald Sandrieser

overgenomen en vertaald uit het Duitse tijdschrift

Gerald Sandrieser

Biggelaar
 installatiebureau

**Samen
 voor
 duurzaam**

sanifair
 verwarming
 ventilatie
 loodgieterswerk
 duurzame installaties

www.vandenbiggelaarinstallatie.nl

 Verlengde Noordkade 8
 5462 GE Veghel
www.siemei.nl
info@siemei.nl

'n Museum dat werkt!

Voor inlichtingen en reservering:
 06-10252631

Ontzorgen met een hoofdletter

de Haas advies
 Verzekeringen • Hypotheken • Financiële planning

www.dehaas-advies.nl info@dehaas-advies.nl
 Oirschotseweg 62 5684 NK Best 0499 - 372107

**Autobedrijf
 Timmermans**
 auto - verkoop - service

Bedrijvenweg 6 Nistelrode
 Telefoonnummer: 0412 - 612221
 Email: autobedrijf.timmermans@home.nl
www.autobedrijf-timmermans.nl

SLIJPERIJ

KERS

Lorentzweg 12 5482 TP Schijndel T 073 547 44 80
Info@slijperij-kers.nl www.slijperij-kers.nl

MARK DE BRESSER
Handelsonderneming
 Tractoren - Machines - Oldtimers - Onderdelen

Bedrijvenweg 4 5688 XK Oirschot Mobil: 06 22501631
www.markdebresser.nl info@markdebresser.nl

Oud nieuws uit

1980

Nog meer trac's

Zeven jaar geleden verbaasde Anton Schlüter de industrie met een echte reus, de Profi Trac 3000 TVL. 280 PK! Vierwielbesturing! Wielen van dezelfde maat - zoiets bestond destijds alleen in de VS en was daar nauwelijks verkrijgbaar op een vergelijkbaar technisch niveau. Destijds vonden deze rode reuzen kopers in Europa, waaronder vooral grote Joegoslavische bedrijven, die in 1975 maar liefst twaalf stuks kochten. Op de DLG-beurs in Hannover laat Schlüter nu zien dat het idee van de systeemtractor ook naast de MB trac kan werken en presenteert hij een tweede Trac-serie, de Super Trac. De naam maakt duidelijk dat deze trekkers zijn afgeleid van de beproefde Super-serie, waarvan ze de aandrijflijn en de hydraulisch kantelbare cabine krijgen. De motoren zijn ver boven de vooraslijn verplaatst en beschikken daarom over een aangepast oliecarter. Bovendien zijn de Super Trac niet vierwielgestuurd zoals de grote Profi Trac. Er zijn drie varianten beschikbaar met 130 tot 200 pk, waarbij Schlüter vertrouwt op een eigen motor. De Super Trac 2000 TVL maakt gebruik van de krachtige achtcilinder lijnmotor, die we al lang kennen maar heeft niets van zijn kracht verloren. Deze prestatieniveaus zijn ook nieuw voor de Super-serie, waar de 'Special' versie nu voor extra pk's zorgt. Overigens doet Anton Schlüter het tot nu toe goed en heeft hij ongeveer één procent van de omzet op de Duitse markt - wat niet slecht is in een economie die over het algemeen als moeilijk wordt beschouwd. De dood van het Joegoslavische staatshoofd maarschalk Tito zou echter spoedig tot politieke omwentelingen kunnen leiden die Schlüter in het ergste geval een belangrijke klant zouden kunnen kosten.

Komt er crisis?

Waar wil Fendt heen? De bedrijfsstrategie lijkt niet helemaal duidelijk. In januari maakte het in Marktoberdorf gevestigde bedrijf bekend dat dochteronderneming KMF (Kemptener Maschinenfabrik) de verkoop van Datsun-vorkheftrucks zou overnemen, hoewel Fendt zelf vorkheftrucks bouwt. De locatie in Bäumeheim, de voormalige Lely-fabriek, kreeg een nieuwe hal voor cabinemontage en lakstraat, maar de uitgaven waren met twaalf miljoen mark aanzienlijk hoger dan gepland. Bovendien moet de bedrijfsleiding werktijdverkorting registreren omdat de verkoop niet zoals gebruikelijk loopt. Fendt kon tegen het einde van het jaar 7.299 tractoren in eigen land verkopen, aanzienlijk minder dan voorheen. Ook de buitenlandse verkopen verzwakken. Aan het eind van het jaar liggen er nog 2.000 onverkochte tractoren in voorraad, wat waarschijnlijk een molensteen om de nek van de fabrikant zal worden. Toch gaat de ontwikkeling door, met de Favorit 622 LS wordt een grote tractor op Schlüter-niveau gepresenteerd. Het hart is een elf liter MAN-motor met 211 pk.

07 Serie

Nadat de hogere klasse van Deutz zich twee jaar geleden ontwikkelde tot de DX-serie, voegt de fabriek nu ook kleinere tractoren toe en stapt over op de 07-serie. We beginnen met de D 4507 en D 4807 met respectievelijk 40 en 45 pk. Deze zal echter niet als vierwielaandrijving worden aangeboden. De belangrijkste nieuwe wijziging, ten opzichte van de 06s is de motorkap die er wat vriendelijker uitziet dan die van zijn soberere voorgangers.

FENDT

Verstrooid

De Amazonen-Werke in Hasbergen ontwikkelt het beproefde kunstmeststrooier ZA loopt door naar de ZA-U met 1500 liter container en een stroobereik tot 24 meter. Nieuw is dat u de strooiafstand kunt regelen met eenvoudig te verwisselen schijven de strooischoepen draaien altijd in dezelfde stand

Houtgas

De Finse fabrikant Valtra gebruikt er een verouderde technologie: de houtgasvergasser. Voor dochteronderneming Valmet do Brasil werkt Valtra samen met het Finse staatsbedrijf; Onderzoeksinstituut Vakola over motoren voor brandstoffen die in Brazilië verkrijgbaar zijn. Om dit te doen combineerde Valtra een houtgasgenerator met een huidige Valmet 702-tractor. Dit betekent dat de zescilindermotor met ongeveer een derde wordt teruggeschroefd; hij zou nu nog 70 pk moeten produceren. De bouw wordt nu ter plaatse op de proef gesteld.

Euro-macht

Massey-Ferguson heeft de grote tractoren uit de 2000-serie herzien en toegewezen aan een Europese locatie, de Franse Beauvais-fabriek. Dit betekent dat deze serie betere kansen moet krijgen dan zijn voorgangers, die behoorlijk Amerikaans zijn. De nieuwe draaien allemaal op dezelfde Perkins zescilindermotor, ontworpen voor 96 tot ruim 140 pk. Verder is er een versnellingsbak met 16 versnellingen, een 30-assige en zeer goed uitgeruste cabines.

Wijnkenners weten het: de temperatuur bepaalt. Deze 411 beschermt de wijnranken tegen vorstschade met de warme lucht brander.

De Unimog voor de **WIJNGAARD**

**Wijnmakers zette
een ster in
de wijngaard**

Ze bestaan nog steeds, de edele wijnen waaraan de Unimog meegewerkt heeft, maar dan in de duurdere versie: de eerste Mog-series waren populair als hulpjes in de wijngaard. De toen geproduceerde wijnen zijn nu net zo'n dure verzamelobjecten als de Unimogs uit de jaren vijftig en zestig.

Als er voldoende ruimte tussen de wijnstokken is, kunnen hier ook aanbouwapparaten zoals de bodemfrees worden gebruikt.

De Unimog werd oorspronkelijk ontworpen als landbouwtrekker, met als uitgangspunt dat hij kon rijden waar een paard kon komen. Kort nadat de productie in 1948 in Göppingen begon, werden ook andere branches zich bewust van het veelzijdige voertuig met vierwielaandrijving, waaronder gebruikers in de wijnbouw. Door de beperkte beschikbare ruimte bij werkzaamheden op en in de wijngaard, bleef de inzet van de Unimog grotendeels beperkt tot de kleinere series 70200, 2010, 401, 411 en 421. De krachtige, zwaardere series 403, 406 en hun opvolgers, daarentegen werden zelden gebruikt, vaak alleen als transportmiddel van de oogst of voor het trekken van aanhangwagens voor het transporteren van apparatuur en machines. Hoewel het qua

Vernevelaar: Een Unimog 421 verdeelt het spuitmiddel op een steile helling.

Oogsttijd: arbeiders, gereedschappen en materialen kon men makkelijk plaatsen op de laadbak.

Trekvoertuig: Als er een achterlier was geïnstalleerd, kon deze ook de kabelploeg trekken.

Druivenkipper: Op deze foto is een Unimog uit de 401-serie te zien met een ton er achterop geplaatst tijdens de oogsttijd.

Volgende generatie: De 421-serie werd ook gebruikt door wijnmakers. ▶

prijs geen koopje was, werd de Unimog toch al snel gebruikt in bekende wijnbouwgebieden als Baden, Württemberg, aan de Moezel, in de Rheingau, in de Pfalz en op de Kaiserstuhl. Ook werden ze geëxporteerd naar wijnbouwgebieden in Zuid-Tirol, Frankrijk, Griekenland en Oostenrijk. Het populairste aanbouwdeel was de Binger-trekkabel, die aan de voorkant van het voertuig of aan de linkerkant achter de bestuurderscabine werd gemonteerd en diende als middel om de ploegen en rijuitrusting aan te drijven. Een groot deel van de voertuigen werd ook ingezet voor ongediertebestrijding met pompen en spuit tanks op de laadbak; het relatief hoge laadvermogen van de Unimog maakte dit mogelijk voor tanks met groot volume, en voor grote oppervlaktes. In vergelijking met de standaardtrekker gaf de laadbak een groot voordeel: je kon er zowel materialen en containers mee vervoeren alsook werknemers vervoeren. Afgedekt met een zeildoek diende het ook als bescherming tegen slecht weer en als opslag. Een ander voordeel van de Unimog was de volwaardige bestuurderscabine met twee zitplaatsen en een luifel. Interessant

Zittend werk: De Unimog, dwars staand, trekt de wijnmaker met behulp van een kabel de helling op.

Overgenomen en vertaald uit het Duitse maandblad:

Schlepper Post

Afgewerkt: met kantplanken en banken konden zes mensen op de laadbak zitten maar soms waren het er wel negen... ▼

is dat een groot deel de Unimog toch gebruikte met de open bestuurderscabine: Hoewel vanaf 1951 een gesloten versie als optie verkrijgbaar was, bleef de open bestuurderscabine duidelijke favoriet - door het verwijderen van de bovenkant en het neerklappen van de voorruit werd immers een extreem lage voertuighoogte gecreëerd, wat gemakkelijker was bij het binnrijden in lage kelders. Het aantal aftakas- en hydraulisch aangedreven aanbouwdelen maakte het mechanische werk eenvoudiger, vooral omdat de wijnbouw tot op de dag van vandaag nog steeds veel handwerk vereist, ondanks volledige oogstmachines en hightech. De voertuigbreedte van de Unimog bleek soms een nadeel: in brede wijngaarden kon hij tussen de wijnstokken rijden, en zo ook de overeenkomstig brede aanbouwdelen zoals frezen, cultivators of ploegen gebruiken. Maar toen de afstanden tussen de rijen wijnstokken kleiner werden, was zelfs de Unimog aan het einde van zijn grenzen gekomen: Waar hij niet verder kon komen, moesten de veel smallere wijnbouwtrekker's het gaan overnemen...

Ralf Maile

Riverside Sales BV
 Keukenbeemd 14
 5741TV Beek en Donk, NL

Riverside VINTAGE

riverside-vintage.com

de Eenvoud
 Financiële planning

Oirschotseweg 62 5684 NK Best 0499 - 372107
www.dehaas-advies.nl info@dehaas-advies.nl

- DOMOTICA
- TELEMATICA
- BEVEILIGING
- ELECTROTECHNIEK
- TELEFONIE

v.d. Vleuten
 Elektrotechniek & Beveiliging BV
 Sint-Oedenrode

Nijverheidsweg 12 5492 NK Sint-Oedenrode **0413-477 337**
info@vdluutenelektrotechniek.nl

Goede snee

Vroeg beginnen - wat hier zowel geldt voor de ontwikkeling van de grasmaaiers bij Fahr, als voor het jonge restauratie duo.

Fahr-grasmaaiers waren de eerste die automatisch waren met het liften van de snijapparatuur. Twee vrienden uit Beieren kregen een zo'n honderd jaar oude apparaat, en restaureerden het.

Op 16-jarige leeftijd kwamen de twee tractorliefhebbers Lukas Decker en Michael Zwing uit Hirschhöf bij Waldmünchen in het Beierse Woud dit stukje technologische geschiedenis tegen: Van een dorpsbuurman kregen ze de eerste graan- en grasmaaimachine (en waarschijnlijk ook de eerste landbouwmachine), van hun geboortedorp, met het verzoek dit te behouden als cultureel bezit voor de gemeenschap. Dat hoefden de twee vrienden uiteraard geen twee keer worden verteld, en ze restaureerden het historische apparaat.

Nu bevind zich de Fahr F2 uit 1922 weer in de oorspronkelijke staat. Alleen de trekrichting is net iets anders: Het waren geen paarden meer die de maaier trokken, maar een Fendt F12GT uit 1957. Verder is de oude grasmaaimachine in perfecte en bruikbare gebleven. De mobiele grasmaaiers vonden hun spirituele oorsprong in het verre Amerika. Machinedealer J.G. Fahr verkocht sinds 1888 maaimachines van Amerikaanse fabrikanten in Duitsland. Zoals Raimund Auer, archivaris van de "Fahr-Traktor-Freunde" ons uitlegde, bleken deze niet geschikt te zijn voor de Europese markt, omdat ze voor de lokale omstandigheden te groot en te zwaar waren. De ondernemer Fahr kwam toen op het idee, om de beste componenten van de Amerikaanse grasmaaiers te gebruiken, en daar-

mee er zelf een samen te stellen. Hij importeerde ze, en gebruikte deze om een eigen product voor de binnenlandse markt te ontwikkelen. Zo ontstond in 1899 de "Alemannia No. 1" met frame en motor van McCormick en messen van Massey Harris. Optisch lijkt de Fahr F2, ruim 20 jaar later gebouwd, nog steeds sterk op het oorspronkelijke model, maar deze serie onderging veel verbeteringen en modernisering. In de eerste ontwikkelingsfase ontstond in 1902 de "Alemannia Vertikal No. 4" met een maaibreedte van 138 centimeter. Bij deze machine was het mogelijk om het snijgarnituur vanaf de bestuurdersstoel in de transportstand te tillen. Bij het bereiken van de "zwappositie" werd de maaiaandrijving automatisch uitgeschakeld. Bij het vorige model was het optillen in de

De duwstang is van essenhout, waarvan de kop gepatenteerd is, het verbindt de aandrijving met het mes en beweegt het.

De aangepaste dissel voor gebruik achter de trekker: De veer dient voor demping zodat het mes niet de grond in gaat.

Hier laat Lukas zien hoe de maabalk met handen en voeten tegelijk wordt hooggeheven.

Het krachtige ophefmechanisme van de maabalk, demonstreert trots de gepatenteerde oplossingen van de grasmaaier.

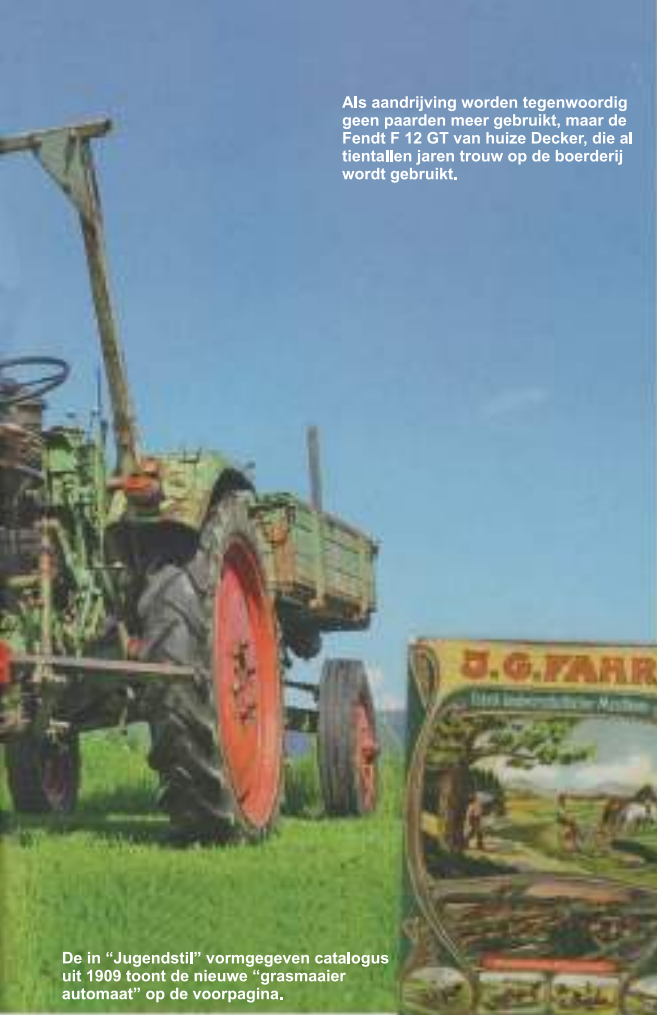
transportstand vanaf de grond alleen mogelijk door op te klappen. Voorheen moest de aandrijving ongemakkelijk worden uitgeschakeld. Eveneens in 1902 werd deze tweepaardsmachine vervangen door de lichtere éénpaardsmachine "Alemannia Vertikal" (nu zonder nummer) met een maaibreedte van iets meer dan een meter. Vanaf 1907 was met deze apparaten ook "kort maaien" mogelijk dankzij de ontwikkeling van een bijbehorende balk. De belangrijkste en gepatenteerde innovatie kwam twee jaar later met het automatisch optillen van de snijrichting. Met de automatische grasmaaier kon de bestuurder nu eenvoudig met behulp van het voetpedaal de maaibalk optillen terwijl de machine in beweging was, terwijl tegelijkertijd de maaiaandrijving van de werkstand naar de transportstand werd ontkoppeld. Voor deze destijds baanbrekende ontwikkeling die het hele werkproces veel eenvoudiger maakte, werden zowel Duitse als buitenlandse patenten verleend en werd op de Inter-

ationale Handelsbeurs in Turijn in 1911 de "Grand Prix" uitgereikt. Om welk model het ging, was echter in eerste instantie niet helemaal duidelijk, vooral omdat er pas in de jaren vijftig typeplaatjes werden gebruikt. Het moet na 1919 gebouwd zijn, zoals te zien is aan de naam "Fahr", die pas vanaf dat jaar werd gebruikt in plaats van "Alemannia". Er zijn ook aanwijzingen dat de eerste eigenaar

uit het dorp de maaier pas kocht na de eerste Wereldoorlog omdat hij als invalide niet meer met de hand kon maaien. Nader onderzoek, en een maaibalklengtes van precies 109 centimeter leidden toen tot de conclusie dat het vrijwel zeker om een Fahr F2 ging. Tijdens het gebruik wordt de vingerbalk omlaag gebracht door op het centrale pedaal te trappen. De voet blijft zolang op het pedaal staan

Om de richting en de snelheid constant te houden, is er veel kijkwerk naar achteren nodig.

Als aandrijving worden tegenwoordig geen paarden meer gebruikt, maar de Fendt F 12 GT van huize Decker, die al tientallen jaren trouw op de boerderij wordt gebruikt.

Ze zijn al vrienden sinds de kleuterschool, en delen hun passie voor oude landbouwtechnologie al bijna net zo lang: Lukas Decker en Michael Zwing (rechts).

De in "Jugendstil" vormgegeven catalogus uit 1909 toont de nieuwe "grasmaaier automaat" op de voorpagina.

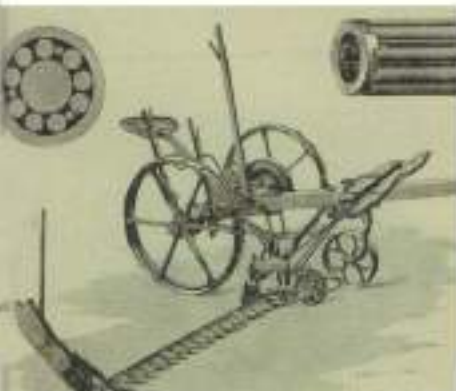
todtad de balk op de bodem rust. De versnellingsbak schakelt automatisch in. Door het eenmalig naar beneden drukken van een tweede pedaal, beweegt de vingerbalk naar het onderste tussenlaag houdt zichzelf op zijn plaats, en het mes blijft in beweging als de machine rijdt. Door tweemaal op deze hendel te drukken, wordt de vingerbalk van de werkpositie naar de

hogere tussenpositie gebracht, waarbij de versnellingsbak automatisch wordt uitgeschakeld. Het gebruik van de hendel dient hetzelfde doel, en alleen de combinatie van hand- en voetbediening kan deze manoeuvre ook met minder kracht worden uitgevoerd. Indien nodig kan de versnellingsbak echter ook worden uitgeschakeld

door het middelste pedaal in de onderste stand stevig in te trappen. Heel simpel, toch? "Je moet een goed geoefend team zijn om soepel te kunnen maaien", bevestig ik want ook Michael en Lucas...

Tekst en foto's: Uwe Lutjohann

Overgenomen en vertaald uit het mooiste Duitse Oldtimertijdschrift:

De eerste grasmaaier, de Alemannia No. 1, leek al sterk op de Fahr F2 en werd voortdurend verder ontwikkeld.

Een basisvereiste voor het maaien is een scherp mes, dat netjes in de balk loopt, constant onderhoud is daarom verplicht.

Fahr begon met de productie van voersnijmachines, ploegen en fruitpersen in een werkplaats van een molen in Gottmanning.

Kleine energiecentrale

Als Turbinebediende is Achim Lobenstein normaal duidelijk grotere dingen gewoon

De Jaehne LP kan zijn gelijkenis met vergelijkbare Deutz-motoren niet ontkennen. Bijna lijkt het alsof deze Deutz MA 511 verdamper uit dezelfde gietvorm is gevallen. Maar hij heeft toch zijn eigen verhaal...

Net zoals de hedendaagse auto's binnen dezelfde klasse steeds meer op elkaar gaan lijken, geldt hetzelfde voor stationaire motoren. Vanaf de jaren dertig merkte de industrie steeds vaker de opkomst van gelijkende modellen – afhankelijk van het beoogde gebruik. Deze vrijwel gestandaardiseerde verschijningsvorm-

en zijn het resultaat van een lang ontdekkingsproces. Vallen en opstaan wisselde elkaar af met succes totdat de meest praktische en productietechnische oplossing de overhand kregen. De spannende tijd van wilde experimenten en exotische ontwikkelingen wordt gevolgd door consolideren, en uitbreiding van marktaandeelen. De motorproductie concentreert zich op een steeds kleiner wordende aantal fabrikanten. Nog steeds aanzienlijk, maar het aantal bedrijven uit het begin tijdperk en de (niet voor alle) gouden twintiger jaren kromp aanzienlijk na de mondiale economische crisis. Het uitsterven van merken gebeurt

niet van de ene op de andere dag; het is een geleidelijk proces dat zich zelfs na de oorlog voortzet. Met de toenemende ontwerpharmonisatie beperken de fabrikant specifieke bijzonderheden zich vooral tot gedetailleerde oplossingen. Een voorbeeld is de manier waarop de kleppen worden bediend, hier is die Geloofsstrijd nog niet uitgevochten: Stoterstangen of nokkenas? Ook de stand van de kleppen, staand, zij liggend of hangend is nog niet definitief besloten in de jaren dertig. Ook voor de centrifugaal regelaar zijn er verschillende benaderingen, evenals voor aanbouwdelen zoals de inspuitspomp, carburateur en

Zodat het goed werkt: de originele hoogspanningsmagneet is gecombineerd met een afslagmechanisme.

In de jaren dertig is nog niet iedereen overtuigd van de dieselmotor. Naast zijn bekende dieselmotoren vertrouwde Jaehne daarom op gelijkvormige benzinemotoren.

Aehim Lobenstein neemt zijn Jaehne stamo graag mee naar treffens. De motor komt van een boerderij waar hij een dorsmachine aandreef.

Centrifugaalgewichten ja, en graag direct op het vliegwiel. De snelheid wordt bepaald door de veerkrachten en de belasting op de riemschijf.

ontstekingsmagneet. Door de keuze en vormgeving van dergelijke details kan je nog steeds het individuele handschrift van de betreffende bouw zien. Maar zelfs daar komen er steeds meer gestandaardiseerde gekochte onderdelen in beeld. Ook op deze onderdelenmarkt ontstaan er enkele grote producenten die de zaken onderling verdelen. Er zijn bedrijven als Bosch en Lucas voor inspuitspompen en ontstekingsmagneten of Amal, Graetzin en Solex voor de carburateurs. Het gestandaardiseerde ontwerp is vooral duidelijk bij de kleine stationaire motoren, ongeacht of deze, ongeacht of ze zelfont-

stekend zijn of anders ontbranden. Ze zijn meestal ontworpen als compacte, grotendeels ingekapselde horizontale verdampermotoren, die soms alleen van elkaar te onderscheiden zijn door naar het typeplaatje te kijken. Om het bot te zeggen: ze zien meer of minder, allemaal uit alsof ze afstammelingen zijn van de Deutz MA- of MAH-motorserie. Of het nu gaat om Güldner, Sendling of Steudel: veel fabrikanten hebben minstens één van deze kleine, praktische verdamperen in de aanbieding. Ook de firma Jaehne uit Landsberg an der Warte behoort hierbij. Vandaag de dag Gorzow Wielkopolski in Polen. Het bedrijf,

Het deksel op het carter maakt een visuele inspectie van de binnenkant van de motor mogelijk, en indien nodig gemakkelijke toegang tot de drijfstaafvoet.

Deze Jaehne is een voorbeeld van vooruitgang. Twintig jaar eerder waren de motoren twee keer zo groot en hadden ze minder vermogen.

weest. Er zouden toen ongeveer 500 mensen werkzaam zijn geweest. Omdat niemand op dit moment kan voorspellen of verbrandingsmotoren op de lange termijn de boventoon zouden voeren op stoommachines, blijven de andere bedrijfstakken belangrijke inkomens. Het bedrijf handhaafde deze productassortiment spreiding, die destijds typerend was voor veel fabrieken, tot het einde van de productie rond 1945. De motoren waren slechts een uitbreiding van het assortiment, maar wel een belangrijk onderdeel. Jaehne wil duidelijk zoveel mogelijk producten maken. Dit is te zien aan het feit dat het bedrijf in 1930 de productie versnelde en een compacte dieselserie ontwikkelde voor kleinere commerciële en agrarische bedrijven. De motoren worden als complete set

aangeboden, samen met een dorsmachines die in eigen beheer worden vervaardigd. Naast de zelfontstekers produceert de fabriek ook een aantal benzinemotoren. Daartoe behoren motoren als het 12 pk sterke type LL, maar ook de wat zwakkere versies LO, LM en de hier afgebeelde LP met 6,5 pk. Het is een van de kleine, horizontale verdamperen die hierboven zijn beschreven. Hij verschilde van zijn Deutz-neven ondermeer in: De eenvoudiger constructievorm, die minder gunstig voor de vorm van de verbrandingskamer, met verticale kleppen. Vanwege de geografische ligging kan worden aangenomen dat het verspreidingsgebied van Jaehne-motoren zich uitstrekte tot het toenmalige Oost-Pruisen en Pommeren. Waarschijnlijk werden er ook motoren geleverd aan

De firma Jaehne was een motorenfabrikant die in honderd jaar was gegroeid, en een breed scala aan producten had.

in 1830 opgericht door Carl Jaehne in de voormalige Pruisische regio Neumark, maakte een ontwikkeling door die bijna kenmerkend is voor veel traditionele motorfabrikanten: het begon als machinefabriek en ijzergieterij, begon ketels te bouwen en stoommachines te produceren, Uitbreiding van het assortiment: Het brede programma varieert van landbouwmachines en -apparatuur, stoommachine tot de korenmolens, en van hakselaar tot de zagerij, distilleerderijapparatuur tot paardentuig, Daarna startte ze in 1905 de motorenproductie. Als je kijkt naar de productiestappen die nodig zijn om een stoommachine te bouwen, kun je raden dat C. Jaehne & Sohn GmbH, zoals het officieel heette, een respectabel bedrijf moet zijn ge-

"Ik vind het leuk dat ik de motor zowel heel snel als heel langzaam kan laten lopen".

Oldtimer
TRAKTOR

Overgenomen en vertaald uit het mooiste Duitse Oldtimer-tijdschrift:

Polen en de Baltische staten, maar ook aan het nabijgelegen Brandenburg. Voor dit laatste spreekt het feit dat Jaehne zijn uitgebreide verkoopbrochures in Frankfurt/Oder liet drukken. Dit verklaart ook waarom een hele reeks van deze motoren hun weg vonden naar lokale motorliefhebbers. Eén van hen is Achim Lobenstein. De 55-jarige is turbinebediende bij een waterkrachtcentrale, dus tijdens zijn werk houdt hij zich bezig met paardenkrachten, of beter gezegd kilowatts, en snelheden. Zijn Jaehne is meer een miniatuurenergiecentrale. Hij weet deze nog steeds te waarderen: 'Het leukste vind ik dat ik het op sommige momenten heel langzaam of heel snel kan laten lopen. Ik heb hem nu al 20 jaar. Daarvoor stond hij op een boerderij

en dreef een dorsmachine aan! Ondertussen wordt de motor gebruikt om samen met andere leden van dezelfde familie van de techniek te genieten - want net als de meeste Stamovrienden heeft Achim nog een aantal andere stationaire motoren. Bezoekers kunnen het zelf zien op de jaarlijkse door hem en zijn vrienden geplande stationaire motorenbijeenkomst bij de waterkrachtcentrale in Dobritzsch

Tekst en foto's: Jens Kraus

7 JAEHNE

De kleppen zijn verborgen achter de twee pluggen, in het rondom helemaal gesloten motorblok.

Het carter, de watertank en de cilinderkop zijn uit één stuk gemaakt, daarom was alleen zijbediening mogelijk.

Deze kleine verdampersmotoren konden vrijwel zelfstandig werken; eenmaal gestart blijven draaien; zolang er maar voldoende brandstof en water in zit.

Voor landbouw, ambacht en handel - de Jaehne LP is vergelijkbaar met de vergelijkbare Deutz-verdampers, maar heeft zijn eigen onderscheidend karakter.

Om de motor uit te zetten, wordt de brandstofstroom eenvoudigweg onderbroken. De carburateur bestaat uit twee gegoten messing helften.

T Broks

Agrarische handelsonderneming en dienstverlening

In en verkoop en reparatie

Aarle-Rixtel
06 - 12290484

www.tbroks.nl

R VERHUUR SWINKELS

**VERHUUR AANHANGWAGENS
EN KOELWAGEN**

Tevens verkoop gasflessen

Eind 1B 5694 NL Son en Breugel
T 0499 - 475660 M 06 - 54225123

Kersten

Agri-handelsonderneming

Diepven 2 5258 RB Middelrode
Mob: 06-13687487
www.kerstenagri.nl

Museum
*Hoeve
Strobol*

Ambachtelijk museum op 1600 m²
www.hoestrobol.nl

HANDELSONDERNEMING VAN SCHIJNDEL

Beekerheide 2
5741 HC Beek en Donk
Tel: 0492 - 461301
Fax: 0492 - 465180

www.handelsondernemingvanschijndel.nl

M.V.D. HEIJDEN

Autocentrum Zijaart B.V.

Pastoor Clercxstraat 34 5465 RH Zijaart
tel: (0413) 36 33 74 fax: (0413) 34 26 14
info@mvdheijdenzijaart.nl

www.mvdheijdenzijaart.nl

De Rietkamp

AGRARISCHE HANDELSONDERNEMING

in- en verkoop van tractoren & landbouwmachines

Erwin van Griensven

Rietkampsestraat 1a | 5386 KH Geffen | 06-38748703
www.derietkamp.com | info@derietkamp.com

Tuintractoren

Door Twan Jonker

Deel **26**

Het verhaal van Ingersoll tuintrekkers is nog niet zo heel oud en stamt uit de Jaren 80 van de vorige eeuw. Ingersoll heeft uiteraard al wel een langer bestaan met de bouw van andere ma-

chines dan ook nog deels gebadged in combinatie met Case. Ingersoll Case dus. In 1983 werd door Case de Outdoor Corporation divisie verkocht aan Ingersoll. Ingersoll had zoals verteld al veel geproduceerd op het gebied van machines en gereedschappen, maar in deze sector had het nog niets. Terwijl er daar wel vraag naar was.

In 1983 was de zaak omtrent de aankoop rond en er kon dus een start gemaakt worden met de opzet van een productielijn door Ingersoll. In 1984 kwamen de eerste machine van de band gerold in de vorm van de YT serie. Een wat kleinere serie die gebaseerd was op de lichtere modellen van Case. De YT116 was de eerste die uitkwam. Een degelijk gebouwde machine geheel van metaal met een 2 cilinder Boxer motor van Briggs & Stratton. Deze motoren waren krachtig en waren nagenoeg trillingvrij en maakten van de stevige

Een mooie Ingersoll van het type YT116. Deze machine heeft een 2 cilinder B&S (Briggs & Stratton) boxer motor. Deze motoren zijn vrij berucht om hun benzinedorst.

chines zoals het maken van compressoren en andere gereedschappen, maar in de jaren 80 kwamen hun tuinmachines pas op gang met de overname van de tuintrekker tak van J.I. Case uit Racine Wisconsin in de VS. Case heeft vrij veel modellen gebouwd vanaf de jaren 60, maar het model uit de jaren 70/80 was het model dat Ingersoll bijna als 100% kopie overnam van Case. In het begin werden de tuintrekkers van

Een lichtere versie van 8pk is de YT108, een lichte machine voor de kleinere gazons.

De Ingersoll YT116 van de andere kant bekeken. Ik vermoed dat deze al een keer gerestaureerd is.

YT116 een comfortabele machine voor het zwaardere maaierwerk. Toch was hij met zijn 169kg niet bepaald zwaar te noemen. Maar door zijn stabiliteit wel comfortabel. De machine had 5 versnellingen vooruit en 1 achteruit en was capabel voor het gebruik van 3 soorten maaidek. 98cm, 106cm en 111cm waren de opties in maaidekken voor deze machine. Ook was er een mogelijkheid om er een sneeuwrees op te maken als ook een sneeuwschuiver. Voor de grotere tuinen absoluut een aanwinst. Voor de kleinere huizen en tuinen waar men te veel moest maaien met een gewone

benzinemaaiër was dit al vlug te groot, te duur, en te onzuinig in brandstof. Er waren dus mensen die vroegen om wat kleinere machines. Er werden er dan ook diverse in de YT range uitgebracht om aan de vraag van de klant te kunnen voldoen.

Een lichtere 14pk 2 cilinder boxer motor die al een stuk zuiniger was dan de 16pk was al een uitkomst. Maar kwam helaas pas eind 1987 op de markt, (3 jaar later). Wel kwamen er al eerder lichtere versies uit in de YT, waaronder de YT108 van 8pk B&S 1 cilinder met 5 versnellingen vooruit en 1 achteruit en een relatief klein maaidek van 86cm breed. Een echte machine voor de kleinere gazons dus. In 1984 was door de vraag naar deze degelijke machines de vraag al hoog

Een mooie degelijke 4020 met Onan Performer motor van 20pk. Hier zie je een originele takken hakselaar die hydraulisch wordt aangedreven door de machine zelf. Deze machine heeft hydrauliek ventielen aan de achterkant.

Een van de zwaardere Ingersoll machines is deze 444. Deze is nog in de Case kleuren maar is al een Ingersoll. Deze machine heeft hoge en lage gearing en een 2 cilinder motor gekoppeld aan een hydrostaaf.

naar een soort gelijke machine van Ingersoll, maar dan met een kleinere zuinigere motor en een kleiner maaidek wat gemakkelijk door een poort kon. Echter in 1985 kon de productie daarvan pas beginnen want immers moest de productielijn uitgebreid worden. In datzelfde jaar kwam ook de 11pk zwaardere YT111 op de markt. Pas in 1987 kwam net zoals de 14pk de 12pk YT112 uit. De machines waren door hun degelijkheid alsook de kleur en hun afkomst (Case) een directe bestseller in de VS. In Nederland zijn ze ook wel geleverd, maar door hun stevige prijs en een minder dealernetwerk als in Amerika een stuk minder. In 1984 kwam er ook een professionele machine op de markt voor het hogere segment zoals hoveniers en de

Een zowat dezelfde maar wat jongere machine als de 444 maar dan geheel in Ingersoll kleuren is de 3014, wel vergelijkbaar met elkaar.

grotere landgoederen. Deze machine was hydrostatisch aangedreven (Hy-driv) en was voorzien van een 16pk 2 cilinder Onan Performer benzine motor. De machine had een gelast (steviger dan geperst) 111cm maaidek met 3 messen. Dat deze machine anders van bouw was dan de YT serie was terug te zien in de grote en het gewicht 324kg (bijna het dubbele dus) We hebben het hier over de Ingersoll 226 Hy-driv. Het maaidek werd ingeschakeld middels een knop op het dashboard. Hier werd gebruik gemaakt van een elektromagneetkoppeling. Een luxe machine dus. In 1987 kwam de 1012 uit, met het I-drive systeem. Dit was een frictiedrive aangedreven machine zoals ik al eerder heb beschreven in een eerder verhaal. Een

Een overzicht van wat er allemaal te krijgen was voor de tuintrekkers van Ingersoll. Ook een hout-splijter en freesbak waren optioneel te koop.

schijf met rubber wordt dus verplaatst over een stalen schijf en daardoor verander je dus de snelheid. De kleuren van deze machines waren nu ook wat anders, namelijk wit met Oranje. De motorkap en maaidek waren wit. Persoonlijk vind ik het wel een mooie kleurstelling, maar dat is het totale oranje ook. Het laatste vonden de klanten ook, en de verwachting was dan ook dat de machines van Ingersoll geheel oranje zouden zijn en niet net als de oudere Case modellen wit en oranje. Dat vonden ze maar verwarrend en vreemd en dus werd dit type niet zoveel verkocht, en zijn nu dus zeldzaam en gewild bij verzamelaars. Ditzelfde gebeurde ook bij andere merken zoals John Deere met de Patio uitvoering deed. Ze dachten daar dat het wel verfrissend zou werken om de kleuren wat te

Een Ingersoll 3018. Duidelijk is hier te zien de graszuiger die hydraulisch ingeschakeld kan worden. Heb er zo een in het verleden ook gehad in dezelfde uitvoering. Zeer degelijke machines.

veranderen. Namelijk Dogbark white voor de body en maaidek, en de motorkap en spatborden en stoel en neus werden of Spruce Blue, of April Yellow, of Sunset Orange of Patio Red. Het sloeg niet aan en ze werden nauwelijks verkocht. De John Deere kopers waren er niet van onder de indruk en wilden enkel de groene machines zoals wij die kennen. Zo ook bij Case. Een groot psychologisch geheel dus als je het mij vraagt. Ook de 1014 die nog uitkwam mocht geen verandering brengen helaas.

In 1989 kwamen echte tuintrekkers op de markt van Ingersoll. De 3000 serie was bedoeld voor de grote

voerd en kon dus ook zwaardere lasten trekken. Deze machines waren vanaf zelfs de 12pk dan ook geschikt om een ploeg, cultivator oid te trekken. Losse machines origineel van Ingersoll waren er ook leverbaar zoals een hydraulisch aangedreven takkenversnipperaar. De machine had 2 hydraulische aansluitingen aan de achterkant van de machine waarop o.a. de hakselaar aangesloten kon worden. Der hydrauliek aansluiting werd bediend middels een inschakelhevel en hoefde dus niet altijd te blijven werken. Ideaal dus. Ook een opvangbak met een gras / blad zuiger die hydraulisch aangedreven werd was beschikbaar. Werkt zeer goed

Een diesel versie van Ingersoll was de 3118D. Deze had een 3 cilinder Perkins Diesel motor. In Nederland heel zeldzaam. Ik heb hem nog nooit gezien hier.

Een hele rits Ingersoll tuintrekkers, onderdelen en aanbouw werktuigen bij elkaar. Ergens bij een hobbyist in de VS.

landgoederen en hoveniers. Toch was er een instapmodel (3012) met een 12pk motor en een hydrostatische aandrijving (Hy-driv) met hoge en lage gearing op de markt. Toch was dit uiteraard nog steeds niet goedkoop, maar weg gezet tegenover het zwaarste model een koopje. De motor was een horizontale 1 cilinder of 2 cilinder motor met een as aangedreven hydropomp van Parker Hannifin. Alles zwaar uitge-

weet ik uit ervaring. Het hydraulieksysteem had wel een eigen oliekoeler die ingebouwd zit in het dashboard waar ook de lucht van de motorkoeling doorheen gezogen wordt. Deze machines zijn vandaag de dag zeker nog te vinden, en ook zeer gewild, maar daardoor dan ook heel erg prijzig om te kopen. De kleuren zijn nu weer totaal Oranje met zilveren wielen zoals in het begin. Ondanks de stevige prijs werd deze machine dan toch een bestseller. Hij kon aan veel vragen van de klanten voldoen en vonden ze de prijs dan nog redelijk omdat ze geen andere machine aan hoefde te schaffen voor al het andere werken. Een echte minitrekker zoals we hem nu kennen zoals de Kubota B6000 en B7000 serie. Dat de machines nu meer werden verkocht in Europa was het fijt dat Case deze machines alhier gingen verkopen voor Ingersoll. Je kocht ze veellal bij de tractordealer en later ook bij de tuinmachine verkopers.

Een diesel versie kwam er ook, de 3118 D met een 18pk 3 cilinder Perkins dieselmotor. Deze machine had zelfs stuurbevestiging. Deze zijn echter tegenwoordig minder te vinden omdat deze heel erg prijzig waren in die tijd. Deze machine is echter als minitrekker uitgevoerd en een maaidek was er niet beschikbaar voor zover ik weet. Je kon wel maaien met een weidbloter in de 3 puntshef.

Alhoewel de machines degelijk en goed gebouwd waren, waren ze ook heel prijzig. Aangezien er veel concurrentie was met ook hele goede machines (misschien van een iets mindere kwaliteit) en een heel stuk goedkoper, ging Ingersoll Outdoor Division toch helaas in 2005 ten onder. De hoge kosten voor het produceren alsook de hoge verkoopprijs deed Ingersoll helaas de spreekwoordelijke das om. Een over-

name kwam er wel door Eastman Industry in 2005, maar na veel vallen en weer opstaan viel in 2016 (11 jaar later) alsnog het doek. De machines zijn op dit moment nog steeds heel erg gewild, door hun degelijk en goede en veelzijdige bouw, en je komt ze dan ook nog wel eens tegen op marktplaats e.d. Daar worden hoge prijzen gevraagd voor dit soort machines die al dicht bij de prijzen liggen van een Kubota mini tractor diesel. Een 2 cilinder benzine met hydrostaat en hoge en lage gearing en maaidek en opvangbak compleet met opzuiginstallatie kost al vlug in goede staat rond de 3000 euro. Jammer dat deze fabrieken die goede kwaliteit leveren helaas failliet gaan. We zien het nu ook op het nieuws met Volkswagen en Mercedes. Steeds meer producten komen uit China ook al zijn die van mindere kwaliteit, ze zijn te laag geprijsd om mee te kunnen concurreren. Zo is dat helaas ook in de zitmaaier en tuintrekker branch. Mijn volgende verhaal heeft dan niet zo'n grote

Blik op de 18 pk V-motor

historie op het gebied van tuintrekkers, maar zijn die wel aan het maken. Ze zijn nu niet meer weg te denken en ook veel verkocht. De Iseki mini tractoren.

Twan Jonker

Ook een diesel versie van Ingersoll met een 3 cilinder Perkins met 18 pk.

RIJMKE

*Nee; Ik doe da nie veur m'n plezier...
Want da kost me allemoal veul geld.
Omdat Brussel van geene stikstof niemeer
wil weeten....
strooi kik mor weer soamengesteld.*

*Roze korrels....
Of van dieje blauwe....
Mee wa moete nou nog mesten?....
as ge geen koei niemeer meugt hauwe."*

Guy Verellen (Nostal Gie Vur Ellen)

Ton van Uden Transport

Zijtaart | 06 53651188

LEON VAN UDEN

TRANSPORT

Handelsonderneming

A. HEESAKKERS

De Smalspoorman

Tevens alle
slooponderdelen
van Holder

Werkplaats Wilhelminastraat 22
5738 AE Mariahout

Showroom-werkplaats
Knapersven 11 5738 PC Mariahout
Tel: 0499 - 422812 Fax: 0499 - 421160
Mobiel: 06 53785952

www.smalspoortrekkers.com

De Puzzelhoek

Augustus

Oplossingen sturen naar: Regina van den Meer Stekstraat 21
5388 KS Nistelrode of mailen naar: reginavdmeer64@gmail.com

Zoek in het diagram de woorden terug die in de woordenlijst zijn weergegeven. De woorden staan horizontaal, verticaal en diagonaal in beide richtingen in het diagram. Sommige letters worden meer als één keer gebruikt. Als alle woorden uit de lijst zijn weggestreept in het diagram, vormen de overgebleven letters een woord. Stuur dit woord in doormiddel van de bijgevoegde lijst, en win als je het hele jaar de goede oplossing geeft een mooie prijs. Deze wordt onder deze goede inzenders verloot tijdens de jaarvergadering in April.

L A S C A L A C S T A B A T M A T E R B A
R A R O L D O R O N E T H C A R D P O R N
I N E M A X E S G N I T A L E O T I E Q O
S I D P R D G U E E S L R A O T T P W P O
O M I J O S O I I L R N E A A T O O R E A T
R A R S O G M A O O E A R A W E I R R R T
G S T I L I P A C V E L C V H K A V K I E
I N S T R U M E N T A A L C A C K Z T Z S
M A S I A S O D O T H N S I O T S I J Z L L
E D D E C E L H R T I I N M M B O N R A A
N I I S N P L O E A M S P A U A N R O T F
T E E T O P E B L O M O C K D E S O I O S
O R H I J D E C O K G N A Z H O A D I M U T
I I I J L C A S A D I R I P O S O R E U I M
S A R E M S A I S U O H T N E C R C T L S
R I V T O I R T A P T W E E D E V R O U W

De overgebleven letters vormen samen een muziekstuk:

Giuseppe Verdi

AIDA
ALTVIOOL
ALZIRA
AROLDO
BOITO
CASA DI RIPOSO
CELLO
COMPOSITIESTIJL
CONSERVATORIUM
DON CARLOS
DRAMA
ENTHOUSIASME
FALSETTOON

GIOVANNA D'ARCO
GIUSEPPE
HOBO
I MASNADIERI
INSTRUMENTAAL
KOMISCHE OPERA
KOOR
LA SCALA
LE RONCOLE
LUISA MILLER
MACBETH
OPDRACHTEN
OPERACOMPONIST

PATRIOT
RISORGIMENTO
ROMANTISCH
SIMON BOCCANEGRA
STABAT MATER
STRIJKKWARTET
TE DEUM
TOELATINGSEXAMEN
TOONSCHAAL
TWEDE VROUW
VRIJHEIDSSTRIJDER
WERK
ZANG

Attentie: Oplossing insturen, bellen
of mailen vóór 27 november 2024

Met dank aan:

Denksport

UNIVERSELE ELASTIEKEN

IN ALLE MATEN,
GESCHIKT VOOR OA:

- PARTYTENTEN
- ZEILBOTEN
- ZEILEN
- PLEZIERJACHTEN
- MARKTKRAMEN
- SPANDEKEN

AD MANDERS

06-23 69 44 34

A.MANDERS01@ONSNET.NU

HOEKSTRAAT 16

5674 NP NUENEN

ZEIL ZONDER RINGEN VASTMAKEN MET KWIKCLIPS

L.Janssen
Motorenrevisie

Galliersweg 46 5342 PN Oss
Tel: 0412 - 634801 Fax: 0412 - 626575

CASE II STEYR
AGRICULTURE

ABEKSERVICE

De Beeke 3 5469 DV Erp

tel: 0413 - 212174

www.abekservice.nl

WWW.EUROFARMTOYS.NL

LANDBOUWMINIATUREN - TRAMPOLINES

De grootste collectie farmtoys van Zuid-Nederland!

EUROFARMTOYS@HOTMAIL.COM

DOEVENDANS

+31 (0)412 - 482214

Bezoek op afspraak

bruder

BRITAINS

10a!

GLANS

weise-toys

YONSCOT

ERTL

ROS

WIKING

1:18

FIRST GRANT

SPECCAST

Schuco

CAT

siku

Doevendans - Bernhardweg 19 - 5394 AG - Oijen

**Alle kennis.
Bijna alle bomen.**

DONDERDOKK 4
5182 VJ SINT-OEDENRODE (NL)
T +31 (0)413 - 480489
INFO@VDBERK.NL - WWW.VDBERK

W. van den Biggelaar

Grondwerken en Persboringen BV

Duikers maken zonder graven,
in elke gewenste diameter

Bestseweg 8
5492 VH Sint Oedenrode
Tel: 0499 370113 Mobiel: 06 22923595
Fax: 0499 327636 Email: persboringen@wvandenbiggelaar.nl
www.wvandenbiggelaarpersboringen.nl

Joop Heijmans
Tel: 06-24651928
Magnetiseur
Wichelroedeloper

De Aardstraal

Landbouw en Tuin-Parkmachines
Reparatie, onderhoud en verkoop

V. VAN VIJFEIJKEN
MECHANISATIE

www.vanvijfeijkenmechanisatie.nl Tel: +31858769060 Wilhelminastraat 22B, Mariahout

In en Uitlaatjes

Te koop

Pendelstartmotoren, nieuwe ankers en bendiks tandwielen voor **Lanz**, bougie's voor semidiesel en WD9, startankers voor **Farmall**, BMD en B450, trilbobines voor **Lanz**, geëmailleerde uitlaten gat 60 mm, ook kunnen startmotoren voor reparatie worden aangeboden. Dynamo's 6 en 12 volt, startmotoren voor **Lanz**, **Deutz**, **Ford**, Blauwe Reiger, **Fendt**, **Mc.Cormick** en **Farmall** BMD en B450, motoroliepomp voor Super BMD, dorspoelie voor **Mc.Cormick**, MF 35 en 65 M. Roestenburg Acht (Eindhoven) 040-2621561 of 06 22346476. marinus.roestenburg@gmail.com

(Originelen of kopie instructies, onderdelen- boeken en werkplaats- handboeken ter reparatie van uw trekker. Vraag uw merk aan. Nieuw! zijn de Bolinder-Munkell Werkplaatshandboeken in de Nederlandse taal voor types 55/350/470/471/473. Marianne van Schie, tel avond: 020 - 6164375 appen: 06 45153261 of Email: landbouw@hetnet.nl

Mc.Cormick, **IHC** en **Farmall** handleidingen, werkplaats- en onderdelenboeken, tevens diverse andere boeken, zie hiervoor onze website: www.mccormickboeken.nl M. van Kleef-Blom Den Aniel 06 50672450. jk1500@online.nl

Gereedschap, verlichting of andere tractoronderdelen nodig? www.geredo.nl Geredo Lelystad 06 19676177. info@geredo.nl

Feestje? en u bent nog op zoek naar een leuke DJ? Boek dan „Drive-In Disco Fiesta“ met DJ Peerke! Al meer dan 15 jaar ervaring! Peter Wijlaars. 06 23979486 www.discofiesta.nl

Duss Daux handboormachine op standaard met boren. Diverse cirkelzagen 150-400 mm met harde tanden en zachte prijzen op is op. Tandemasser/aanhanger met zwaar neuswiel, geen kenteken, alle borden kunnen plat en uitschuifbare bovenbouw voor tent en een tandemasser/aanhanger/plateauwagen (uitschuifbaar) leeg voertuig 486 kg 180x350 met kenteken. Met uitschuifbare bovenbouw met doek. Wim en Riek Schelle Liempde 0411 - 631317 of 06 23304213 schelleplein@home.nl

We willen heel veel gaan minderen met de verkoop op beurzen en markten. We zijn op zoek naar een opvolger of iemand die interesse heeft om de handel over te nemen. Wim Schelle. Voor interesse graag bellen naar 06 23304213 of 0411- 631317.

Diverse nieuwe gereedschappen, dopsleutelset klein tot groot, ook inch. Stuur-fuseekogel trekkers. Diverse tangen, extra lang, seegerring tangen, magneetschalen, staalborstels ook voor slijptol. Hoofdstroom schakelaars 12V. Diverse assortimentdoos kabelschoenen, zekeringen, cirdlips, borgveren, koperringen etc. Luchtgereedschap, verfspuiten. Sta op de ruilbeurzen of eventueel verzenden. Edwin van Riet Middelbeers. 06 12131793 Email: Eddyv8@hotmail.com

Feldmeister 2cilinder watergekoeld KD12Z, 22pk, met dorspoelie en kenteken. Kettingtakel 1 ton, hydrauliekpomp 600 bar. Alles voor een redelijk serieus bod. Frans van de Kerkhof Eindhoven. Email: franskerkhof@live.nl Tel.: 0630954287

Lister watergekoeld, 3 **Wolseley** motor, maalmolen klein, beugelzaag voor ijzer 380V. **Deutz** D4005 met kenteken, in goede staat. **Lister** Hopper 7 Pk. Aanhanger voor landbouw met kenteken. 400 x 190 cm, hoog ca. 70 cm. **Lister** luchtgekoeld. Christ Jansen Valkenswaard. Tel. 040-2012343 of 06-23197777

Aanhanger merk **Anssems** bj. 2007 kenteken WX-RT-06, lengte 407 cm breedte 150 cm, één as geremd, laadvermogen 1000 kg verkeerd in nieuwstaat. Willie Koolen Keldonk tel: 06 20670693 of sientjekoolen@ziggo.nl

Gevraagd

Onderdelen van pendelstartmotoren van **Lanz**, onderdelen voor startmotoren van **Farmall** BMD en B450 voor reparatie. M. Roestenburg Acht gemeente Eindhoven 040 - 2621561 of 06 22346476. marinus.roestenburg@gmail.com

Compressor pomp voor **Lister** CS/ **Lister** A of B. Christ Jansen Valkenswaard. Tel. 040-2012343 of 06 23197777.

Band 18 x 19,5 tubes 16 PR voor mobiele kraan. Band voor **Eislingen** industrie trekker 22 x 4.5 10 PR A.J. van de Wal Schijndel. Tel. 06-51909757.

Oude advertentie

DAF
VOLAUTOMATISCH

VOLAUTOMATISCH

Door zijn elegante model, smaakvol interieur en voortreffelijke rij-eigenschappen de ideale personenauto.

Prijzen af fabriek f 4230,- standaard

f 4650,- de luxe

f 4775,- super de luxe

meer gunstige financieringsvoorwaarden

140 dealers in
het gehele land

Gaarne nodigen wij U uit tot een bezoek
aan **STAND 21**
waar U alle gewenste inlichtingen zult
worden verstrekt.

VAN DOORNE'S AUTOMOBIELFABRIEK N.V. EINDHOVEN TEL. 04900-82982

- ✓ Veel beleving
- ✓ Actueel met alle nieuwtjes
- ✓ Fraaie video's

GEWOON
OMDAT JE VAN
TREKKERS HOUDT
TREKKERWEB.NL

Volg ons ook op

Tijdelijke opvulling, hier is nog plaats voor uw advertentie

OLDTIMERS VERKOPEN?

Meld u dan nu aan voor onze oldtimer tractor veilingen in april of september en ervaar zelf het gemak van VDI Auctions!

Interesse? Neem contact op met VDI Auctions.

Ook voor veilingen bij u op locatie.

WILT U ONZE
DIGITALE NIEUWSBRIEF
ONTVANGEN?

SCHRIJF U DAN IN OP ONZE SITE:

WWW.VDIAUCTIONS.COM

VDI **AUCTIONS**

T. +31 (0)85 782 67 70 | info@vdiauctions.com | www.vdiauctions.com

J.AARTS bv

grondverzet en transportbedrijf

www.aartsgrondverzet.nl

Gerwen

**STERK IN GROND-
EN SLOOPWERK**

**Vakmanschap
is wat telt**

Aarts Grond- en Sloopwerken B.V.
Tel: 040 283 17 08 of 06 54 79 85 05
E-mail: Info@aartsgrondverzet.nl

Bezoek ons museum van oude ambachten

HOEVE STROBOL

Stoommachines

Automobielen

Tractoren

Ambachtelijk gereedschap

Huishoudelijk gerei

En nog veel meer

Strobolse Heidesteeg 10, Nijnsel

T 06 538 176 69

Kijk voor meer informatie en
onze openingstijden op:

www.hoestrobol.nl

**Verba, al 50 jaar
dé specialist in
voerbakken, RVS- en
kunststofbewerking**

Betrouwbaar, flexibel en ervaren!

Meer weten? Vraag ons naar
de mogelijkheden.

T 0413-474036 E info@verba.nl
www.verba.nl

VERBA